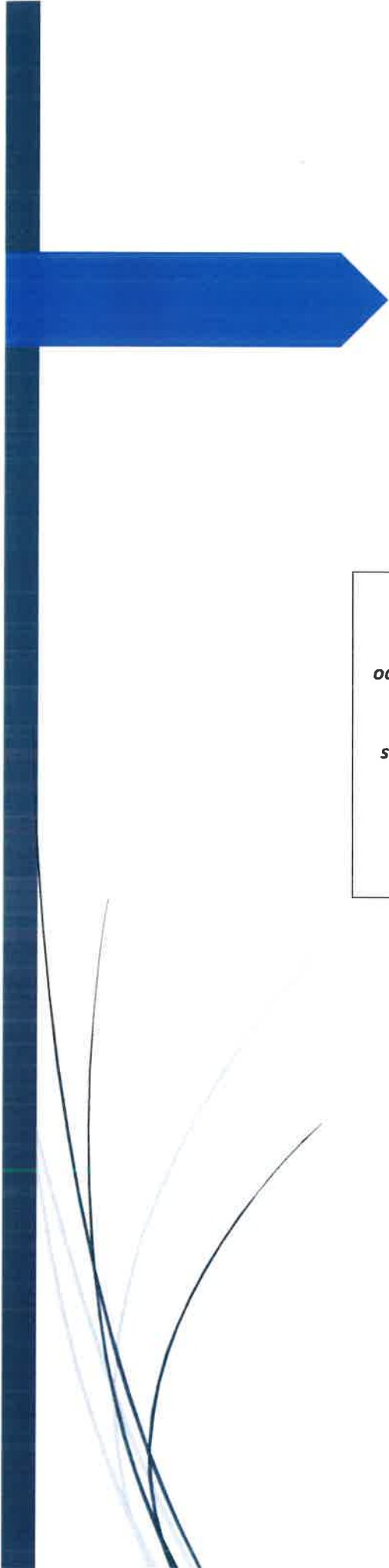

Strategija razvoja Općine Nova Rača

NOVA RAČA 2030

Do 2030. godine, Općina će postati područje s niskom stopom nezaposlenosti i smanjenim odljevom stanovništva, temeljeno na održivom razvoju poljoprivrede, ruralnog turizma te malog i srednjeg poduzetništva. Razvojem komunalne infrastrukture i društvenih sadržaja osigurat će se visoka kvaliteta života za sve stanovnike, uz posebnu pažnju na očuvanje kulturnih i prirodnih znamenitosti te održivo gospodarenje prirodnim resursima.

2024. GODINA

Naziv dokumenta: Strategija razvoja Općine Nova Rača

Naručitelj: Općina Nova Rača
Trg Stjepana Radića 56
43272 Nova Rača

Izvršitelj: Zeus, obrt za savjetovanje

Autori: dr.sc. Ivan Jedvaj
Ivan Biškup, mag.oec.

Godina: 2024.

Sadržaj

Strategija razvoja Općine Nova Rača.....	1
Horizontalne teme.....	3
Osnovna analiza.....	5
SWOT ANALIZA.....	22
VIZIJA RAZVOJA OPĆINE	23
CILJEVI, PRIORITETI I MJERE	24
PLAN PROVEDBE STRATEGIJE	48
STRATEGIJA RAZVOJA U BUDUĆNOSTI.....	52

Strategija razvoja Općine Nova Rača

Strategija razvoja jedinice lokalne samouprave je strateški planski dokument politike lokalnog razvoja. Ovim dokumentom usvaja se vizija srednjoročnog razvoja jedinice lokalne samouprave, što jedinica lokalne samouprave planira postići u vremenu do 2030. godine zajedno sa svim zainteresiranim skupinama što je definirano ciljevima, prioritetima i mjerama.

Polazište za izradu strateških dokumenata razvoja su nacionalni i županijski razvojni dokumenti, te prostorni planovi.

Ovaj razvojni dokument usklađen je s:

- Održiva Europa do 2030.
- Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine
- Program Konkurentnost i kohezija 2021.-2027. (PKK)
- Program Učinkoviti ljudski potencijali 2021.– 2027. (PULJP)
- Integrirani teritorijalni program 2021. – 2027. (ITP)
- Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike 2023. – 2027.
- Strategija pametne specijalizacije do 2029.
- Strategija razvoja održivog turizma do 2030
- Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske NN 147/14, 123/17, 118/18
- Plan razvoja Bjelovarsko bilogorske županije
- Prostorni plan Općine Nova Rača;

Nositelj ovog projekta je Zeus, obrt za savjetovanje

Proces izrade Strateškog razvojnog programa započeo je u 2020. godini te je temeljen na sljedećim načelima planiranja:

- Uključene su sve zainteresirane strane na lokalnoj razini,
- Temelji se na realnoj procjeni resursa,
- Kreira ciljeve razvoja,
- Unutar ciljeva kreirani su prioriteti i mjere,
- Počiva na pristupu odozdo prema gore.

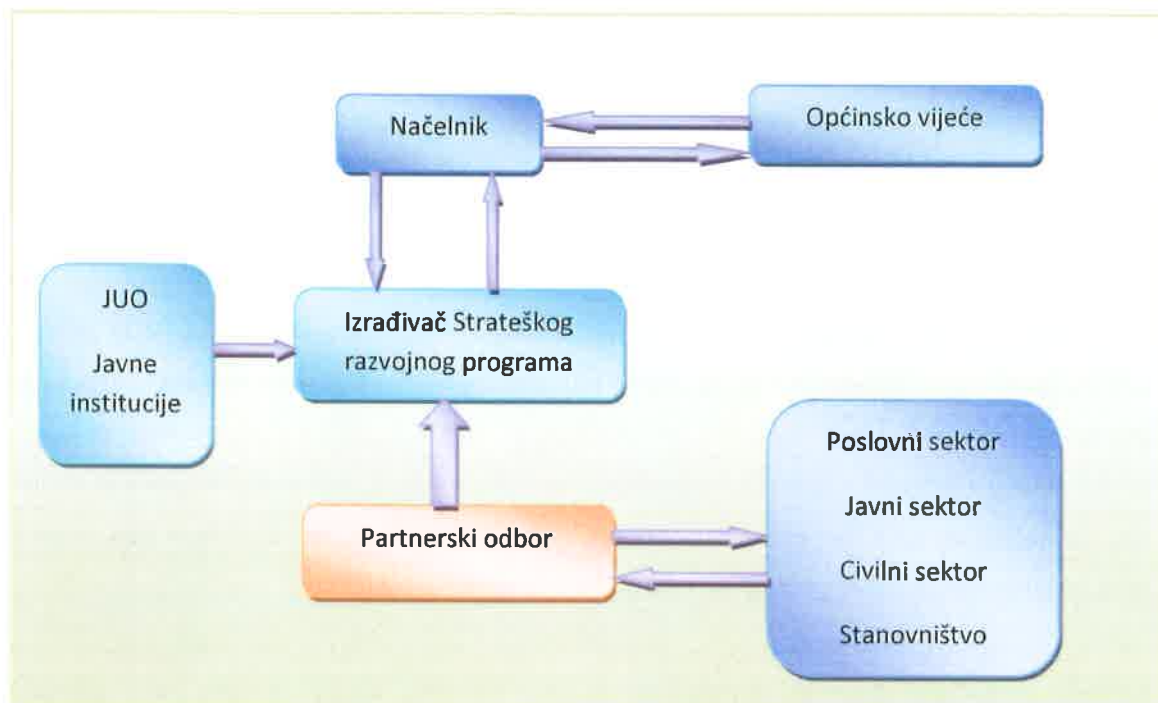
Metodologija koja je korištena u izradi Strategije bazira se na metodologiji Europske unije u skladu s CCLD načelima tj. **mehanizmu za uključivanje partnera na lokalnoj razini, uključujući i predstavnike**

civilnog društva i lokalne gospodarske dionike, u izradu i provedbu integrirane lokalne strategije koja pomaže njihovom području u prijelazu k održivoj budućnosti.

Strategija se izrađuje za razdoblje od 2024-2030. godina

Integrirani Strateški razvojni program sintetizira sve sektore za koje je zadužena jedinica lokalne samouprave, te sve ostale sudionike iz privatnog i civilnog sektora.

Operativna struktura izrade Strateškog razvojnog programa

Neke od ključnih komponenti koje moraju i bile su uzete u obzir tijekom izrade strategije su:

Vizija: vizija budućnosti Općine Nova Rača koja je temeljena na javnom konsenzusu koji je postignut kroz konzultacije s zainteresiranim skupinama, usklađena s Europskim, nacionalnim i regionalnim strateškim planovima, te postojećim prostorno planskim dokumentima Općine Nova Rača

Analiza postojećeg stanja : Analiza postojećeg stanja obuhvaća uzroke koji su do tog stanja doveli, te predviđanje razvojnih trendova i mogućnosti. Analiza ove strategije pripremljena je prateći 3 glavne kategorije prema Strategiji Europa 2030 koja predstavlja temeljni razvojni dokument na razini Europske Unije: **uključiv, pametan i održiv rast**. Takav pristup analizi stanja omogućit će lakše i usmjerenije povezivanje postojećeg stanja s određivanjem razvojnih poteškoća i potencijala (kroz SWOT analizu) i biti će podloga za definiranje razvojnih prioriteta strategije.

Zainteresirane skupine: komponenta sudjelovanja širokog kruga zainteresiranih skupina bitna je za utvrđivanja prve dvije komponente kao i za razumijevanje i osmišljavanje načina njihovog uključenja u razvoj strategije i politike, uključujući proces provedbe, što je četvrta komponenta. Ova

komponenta uključuje proces konzultacija kroz radionice i upitnike za privatni sektor, javni sektor, građane

Provedba: Provedba je definirana u suradnji i konzultaciji s zainteresiranim skupinama, partnerskim odborom, te Jedinstvenim upravnim odjelom Općine Nova Rača. U tom kontekstu, provedena je ocjena provedbenih mehanizama uz ocjenu potencijalnih prepreka uspješnoj provedbi. Drugim riječima, pripremljen je strateški dokument, a Općina Nova Rača će ga koristiti pri operacionalizaciji mjera i aktivnosti. Prioriteti i mjere planirani su uzevši u obzir raspoložive resurse koje ima Općina Nova Rača pri poticanju razvoja Općine i pružanja usluga svojim građanima.

Horizontalne teme

1. Jednake mogućnosti i različitosti

Posvećivanje pažnje i aktivno upravljanje jednakim mogućnostima i različitostima vrlo je važno za osiguranje ne samo usklađenosti za zakonskim odredbama nego i osiguranje efikasne usluge za sve osobe

Razumijevanje i uspostava jednakih mogućnosti i različitosti vrlo je važna za poduzimanje akcija u cilju uklanjanja barijera. Te aktivnosti podrazumijevaju kreiranje kulture uključivosti koja smanjuje diskriminaciju i pruža iskrenu jednakost prilika.

Jednake mogućnosti bave se osiguranjem da se svima bez obzira na rasu, spol, seksualno opredjeljenje, godine, invalidnost osiguraju jednake mogućnosti. To podrazumijeva identifikaciju i uklanjanje barijera koje mogu spriječiti pojedince u ostvarenju jednakih mogućnosti.

Različitost je termin širi od pojma jednakih mogućnosti, koji prepoznaje i vrednuje individualne različitosti u stavovima, vrijednostima i iskustvu.

To je pozitivno vrednovanje načina na koje se ljudi razlikuju, te nastoji maksimizirati svoje potencijale u smislu vlastitog profesionalnog razvoja i koristi. Organizacija koja je doista predana vrednovanju i upravljanju raznolikošću će se prema svakom pojedincu odnositi s dostojanstvom i poštovanjem. Organizacija neće raditi predrasude i bit će otvorena, te ako je zatraženo razmotrit će alternativne načine obavljanja određenih procesa.

Zakonska osnova unutar Europske komisije The Racial Equality Directive 2000/43/EC The Employment Equality Directive 2000/78/EC; Gender Equality Directives 2002/73/EC & 2004/113/EC)

2. Održivi razvoj

Održivi razvoj je glavni cilj Europske unije koji je utvrđen u Ugovor koji uređuje sve politike i aktivnosti Europske Unije. Svi programi i projekti financirani od strane EU i njihovo djelovanje moraju biti razmotreni s gledišta održivog razvoja

Oslanjajući se na svoje postojeće strategije održivog razvitka, Europsko vijeće se u svojoj deklaraciji iz 2005. godine fokusira na održivi razvoj oko 3 temeljna povezana cilja: zaštita okoliša, socijalna jednakost i kohezija i ekonomski prosperitet

Zaštita okoliša

Ovaj cilj usredotočen je na očuvanje sposobnosti zemlje za održavanje života u svim svojim različitostima, poštujući granice prirodnih resursa i osiguravanje visoke razine zaštite i poboljšanje kvalitete okoliša. To ima za cilj sprječavanje i smanjenje zagađenja okoliša i promicanje održive potrošnje i proizvodnje s održivim ekonomskim rastom.

Socijalna jednakost i kohezija

Ima za cilj promicati demokratsko, socijalno uključivo, kohezivno, zdravo, sigurno i pravedno društvo s poštivanjem temeljnih prava i kulturne raznolikost koja stvara jednake mogućnosti i bori se protiv diskriminacije u svim njezinim oblicima.

Ekonomski prosperitet

Promiče uspješno, inovativno, znanjem bogato, konkurentno i ekološki učinkovito gospodarstvo koje osigurava visoke životne standarde i punu zaposlenost na području cijele Europske Unije.

Osnovna analiza

Položaj

Općina Nova Rača smjestila se podno samih obronaka Bilogore povezujući ljepotu ravnice i brežuljkastog kraja u jedinstvenu cjelinu. Općina je formirana 29.12.1992. godine donošenjem Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj. Sjedište Općine je u naselju Nova Rača. Općina obuhvaća sljedeća naselja: Bedenik, Bulinac, Dautan, Drljanovac, Kozarevec Račanski, Međurača, Nevinac, Nova Rača, Orlovac, Sasovac, Slovinska Kovačica, Stara Rača i Tociljevac.

Površina Općine Nova Rača zauzima 9,232 ha, veći dio površine 3.470,08 ha su obradive površine i ostala obradiva tla, dok površinu od 1.505,36 ha pokrivaju šume.

Općina Nova Rača prirodno geografski pripada prostoru Panonske megaregije, makroregiji Zavale sjeverozapadne Hrvatske. Obuhvaća prostor jedne karakteristične geografske cjeline doline Česme, sa pobrdem Bilogore u jednom rubnom dijelu Bedenik. Relativno je kompaktna, sa jednim izduženim krakom u mjeru jugozapad-sjeveroistok, postavljenim na masiv Bilogore i otvorena u svim smjerovima.

Zemljopisna obilježja

Temeljno obilježje krajolika Općine Nova Rača daje reljef. Mogu se izdvojiti dvije osnovne geografske cjeline:

- Nizinski prostor zavale rijeke Česme. Reljef koji dominira krajem je pretežito neuravnilen. Najveći dio općine je ispod 125 m apsolutne visine. Blaga povišenja brežuljkastog predjela vežu se na padine Bilogore, bez istaknutijih vrhova
- Bilogora sa zonom prigorskih brežuljaka

Geološki sastav i reljef promatrani globalno pogoduju društveno ekonomskom valoriziranju ove regije i ne predstavljaju ograničavajući faktor razvoja.

Tla na području Općine Nova Rača su uz primjenu borbe protiv erozije, hidromelioracijske zahvate, aglomeracijske zahvate, duboku obradu i gnojidbu, iskoristiva i moguće je ostvariti visoku i stabilnu proizvodnju.

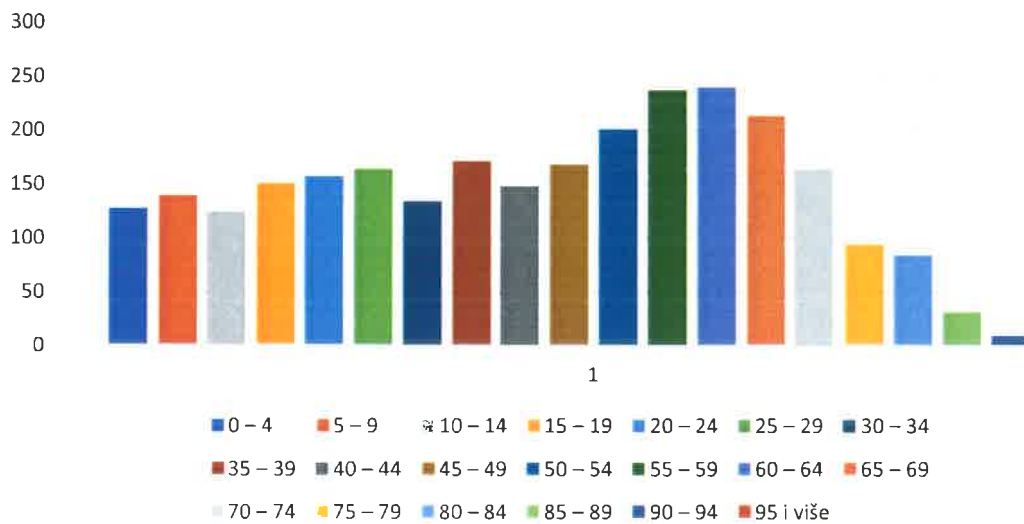
Vodotoci koji se rasprostiru na području Općine Nova Rača spadaju u područje sliva rijeke Česme i Glogovnice. Glavni vodotok je rijeka Česma, a njene važnije pritoku su vodotoci Severinčica, Babinčica, Račačka i Bedenička.

Područje Općine pripada klimi toplo umjerenog kišnog tipa, bez izrazito sušnog razdoblja. Srednja temperatura najhladnijeg mjeseca je oko 0 °C, a najtoplijeg mjeseca nije veća od 22 °C. Padaline su podjednako raspoređene tijekom godine. Prosječna je vlaga zraka oko 74 %, područje je relativno bogato vlagom tijekom cijele godine. Prosječno godišnje ima 1921 sat sa sijanjem sunca.

Stanovništvo

Prema popisu stanovništva iz 2021. godine na području Općine Nova Rača registrirano je 2.756 stanovnika u 13 naselja. Najveći broj stanovnika imalo je naselje Nova Rača (382 stanovnika), slijedi naselje Bedenik (359 stanovnika) te Bulinac (314 stanovnika). Najmanji broj stanovnika nalazi se u naselju Tociljevac.

Starosna struktura stanovništva

Stanovništvo prema dobi i naseljima.

Naselje	Ukupno	0 – 4	5 – 9	10 – 14	15 – 19	20 – 24	25 – 29	30 – 34	35 – 39	40 – 44	45 – 49	50 – 54	55 – 59	60 – 64	65 – 69	70 – 74	75 – 79	80 – 84	85 – 89	90 – 94	95 i više
Općina Nova Rača	2.756	127	139	124	150	157	164	134	171	148	168	201	237	240	213	164	94	84	31	9	1
Bedenik	359	19	28	18	23	19	30	12	16	16	23	19	25	29	32	25	13	10	2	-	-
Bulinac	314	10	27	16	22	15	9	22	16	32	16	23	22	28	25	12	12	3	3	1	-
Dautan	245	14	12	7	5	15	24	22	19	11	14	14	24	32	14	9	4	5	-	-	-
Drljanovac	193	12	11	14	7	14	14	11	13	8	14	14	13	12	13	9	4	8	2	-	-
Kozarevac Račanski	103	8	8	5	2	7	7	5	6	5	3	10	10	8	7	6	2	2	2	-	-
Međurača	275	17	12	12	22	16	13	12	21	9	20	21	25	25	19	13	2	13	3	-	-
Nevinac	172	7	8	4	6	6	19	5	8	5	14	18	18	12	10	14	7	6	5	-	-
Nova Rača	382	19	8	16	16	19	19	12	33	16	21	29	29	40	38	26	16	19	4	2	-
Orlovac	110	1	3	2	13	8	4	1	6	7	8	15	7	10	7	5	6	3	3	1	-
Sasovac	172	6	4	12	11	14	6	10	11	12	7	14	22	7	15	7	6	4	2	1	1
Slovinška Kovačica	102	2	3	1	1	6	5	5	4	7	4	6	13	12	5	9	8	7	1	3	-
Stara Rača	248	7	10	11	15	15	10	14	12	13	20	14	24	21	23	25	7	3	3	1	-
Tociļjevac	81	5	5	6	7	3	4	3	6	7	4	4	5	4	5	4	7	1	1	-	-

KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

Prometni sustav

Mreža cesta od ukupno 81,55 km na prostoru Općine Nova Rača razvrstana je na :

- Državne ceste - 5,29 km
- Županijske ceste – 39,42 km
- Lokalne ceste 17,11 km
- Nerazvrstane ceste 19,73 km

Gustoća cestovne mreže Općina Nova Rača je 667 m/km². U blizini općinskog sjedišta je letjelište za potrebe poljoprivrede. Betonska pista je bez prateće infrastrukture

Popis nerazvrstanih cesta

red.br.	naziv dionice	službeni naziv	dužina (m)	kat.općina	kč.br.	vlasnik
1	Park	NC 01	361,50	Nova Rača	1220	RH
					545/1	O.N. RAČA
2	Sajmište	NC 02	474,80	Nova Rača	338/23	Franjo Remenarić
3	Račačka	NC 03	496,00	Nova Rača	1219	RH
	Račačka	NC 03	354,60	Nova Rača	1219	RH
4	Groblje-Drljanovac	NC 04	488,00	Nova Rača	1221	RH
	Groblje-Drljanovac	NC 04	3.388,50	Drljanovac	597	RH
5	Nevinac-S.Rača	NC 05	438,00	Nnevinac	687	Društveno
	Nevinac-S.Rača	NC 05	2.624,20	Nevinac	687	Društveno
				Nevinac	686	Društveno
				Nevinac	682	Društveno
				Nova Rača	1213	RH
6	Kozarevac iza doma	NC 06	455,10	Kozarevac Račanski	166	O.N. RAČA

7	Kozarevac	NC 07	1.467,40	Kozarevac Račanski	379	O.N. RAČA
8	Kozarevac- Međurača	NC 08	1.467,40	Kozarevac Račanski	220	O.N. RAČA
				Međurača	803	Društveno
				Međurača	907	Društveno
9	Orlovac groblje	NC 09	988,00	Orlovac	576	Društveno
10	Orlovac sokak	NC 10	165,50	Orlovac	586	RH
11	Bulinac- V.Pisanica	NC 11	408,60	Drljanovac	584	RH
12	Bulinac-Belačić	NC 12	153,70	Bedenik	1675/1	RH
					1531/2	Štimac Ivica
					1531/6	Zrilić Mato
					1531/7	Janež Marija
					1532/3	Subatić Frane
					1532/4	Belačić Višnja
	Bulinac-Belačić	NC 12	92,00	Bedenik	1533/3	Šikić Irena
					1536/3	Jurčević Ivica
					1537/3	Ljeljak Atun
13	Bulinac- Splivalo	NC 13	143,00	Bedenik	1585/2	HŽ
	Bulinac- Splivalo	NC 13	121,20	Bedenik	1644/12	Društveno
				Bedenik	1644/9	HŽ
				Bedenik	1644/2	HŽ
				Bedenik	1648/15	HŽ

				Bedenik	1648/17	HŽ
				Bedenik	1648/16	HŽ
				Bedenik	1648/9	HŽ
				Bedenik	1648/2	HŽ
14	Skadar	NC 14	1.536,20	Bedenik	1693/7	Društveno
					1693/1	Društveno
15	S.Rača-Severin	NC 15	503,00	Nova Rača	116	RH
16	Nevinac	NC 16	1.495,50	Nevinac	326	Društveno
				Međurača	40	Društveno
17	Međuračao dvojak 1	NC 17	118,00	Međurača	965	Društveno
	Međurača odvojak 1	NC 17	441,60	Međurača	965	Društveno
18	Međurača odvojak 2	NC 18	260,40	Međurača	435	Društveno
19	Međurača odvojak 3	NC 19	754,50	Međurača	589	Društveno
20	Nevinac groblje	NC 20	149,68	Nevinac	257	Društveno
21	Bulinac selište	NC 21	388,90	Bulinac	nema	
	ukupno kilometara NC		19.735,28			

Pošta i telekomunikacije

Na prostoru Općine Nova Rača poštanske usluge obavlja Hrvatska pošta, kroz djelatnost poštanskog ureda 43272 Nova Rača i 43 273 Bulinac.

Fiksnim telefonom pokrivena su sva naselja u Općini Nova Rača.

Vodoopskrba i odvodnja

Sustav vodoopskrbe djelomično je izrađen. U nastaku se nalazi situacija vezana uz vodoopskrbu po naseljima.

- naselje Nova Rača – vodovodna mreža izgrađena je u svim ulicama osim ulice prema ribnjaku u kojoj se nalazi samo jedna obiteljska kuća i ribička kuća,
- naselje Bulinac – vodovodna mreža je izgrađena u cijelom naselju,
- naselje Drljanovac – vodovodna mreža je izgrađena u svim ulicama osim poteza prema Bulincu cca 700 metara,
- naselje Stara Rača – vodovodna mreža je izgrađena u dijelu naselja (krak prema Dautanu), dok u drugom dijelu naselja (krak prema Kozarevcu) nije izgrađena,
- u ostalim naseljima na području općine nije izgrađena vodovodna mreža.

Sustav odvodnje Općine nije razvijen. Samo naselje Nova Rača i to njezin najuži dio ima izgrađenu kanalizaciju. Postojeći kolektor je izveden salonitnim cijevima te prihvaća otpadne i oborinske vode iz odvodi ih otvorenim kanalima u recipijent Račačka.

Plin i nafta

Plinska mreža u općinskom središtu sagrađena je 1975. godine, dok je u ostalim naseljima građena kasnije. Sva naselja u Općini pokrivena su plinskom mrežom. Plinovod svojim kapacitetom zadovoljava potrebe, neke dijelove plinovoda potrebno je rekonstruirati.

Zbrinjavanje otpada

Organiziranim prikupljanjem otpada obuhvaćena su sva naselja Općine. Poslove prikupljanja i odlaganja otpada obavlja Komunalac d.o.o. Bjelovar. U naseljima postoje zeleni otoci. Prije nekoliko godina uvedeno je odvojeno prikupljanje otpada. Jedan od prioriteta u ovom segmentu života je i sanacija odlagališta Kozarevac Račanski.

Predškolsko obrazovanje

Na području Općine djeluje Dječji vrtić „Račići“ Nova Rača koji je otvorio svoja vrata u jesen 2021. godine. U vrtić je upisano 20 djece.

Društvena briga o djeci predškolske dobi ostvaruje se od 1996. godine u dječjoj igraonici koja je registrirana pri knjižnici u Novoj Rači. Igraonica se održava u prostoru Narodne knjižnice „Petar Preradović“ Bjelovar, Područne knjižnice Nova Rača, a pruža usluge odgoja i predškolskog obrazovanja djece do njihova polaska u osnovnu školu, kroz primarni program.

Osnovno školsko obrazovanje

Djelatnost osnovnog školstva u Općini Nova Rača provodi se u Osnovnoj školi Nova Rača. Upisno područje ove OŠ obuhvaća ukupno 16 sela: 12 sela s područja općine Nova Rača – Bulinac, Dautan, Drljanovac, Kozarevac Račanski, Međurača, Nevinac, Nova Rača, Orlovac, Sasovac, Slovinska Kovačica, Stara Rača i Tociljevac, 2 sela s područja općine Severin – Severin i Orovac i 2 sela s područja općine Šandrovac – Ravneš i Kašljavac. Matična škola nalazi se u Novoj Rači, a šest područnih razrednih odjela u Bulincu, Dautanu, Međurači, Sasovcu, Slovinskoj Kovačici i Severinu. Djeca iz naselja Bedenik upisuju se u područni razredni odjel OŠ Velika Pisanica koji se nalazi u Bedeniku.

Zdravstvo i socijalna skrb

Zdravstvena zaštita na području Općine Nova Rača organizirana je putem ambulanti Doma zdravlja Bjelovar koje se nalaze u Bulincu i Novoj Rači. U Bulincu je to ambulanta opće medicine u kojoj radi jedan tim sastavljen od liječnika i medicinske sestre, te jedna stomatološka ordinacija. Nova Rača također ima jednu ambulantu opće medicine u kojoj radi jedan tim sastavljen od liječnika i medicinske sestre i jednu stomatološku ordinaciju.

Ljekarna se nalazi u naselju Nova Rača.

U Novoj Rači se nalazi ispostava veterinarske stanice iz Bjelovara.

Socijalna skrb

Ustroj i mreža socijalne skrbi prati ustroj socijalne skrbi na nivou države. U Općini Nova Rača je socijalna skrb organizirana putem ustanove socijalne skrbi - Centra za socijalnu skrb Bjelovar. Centar za socijalnu skrb provodi socijalnu skrb, upotpunjuje funkciju vlastite obitelji i to, prije svega, u organiziranju stanovanja, prehrane, zdravstvene zaštite, čuvanja i njege kroz trajnu ili jednokratnu financijsku pomoć. Centar za socijalnu skrb vodi socijalno zaštitnu djelatnost u predmetima braka i obitelji, roditeljske skrbi, skrbništva, posvojenja, te poslove savjetovališta i stručno analitičke poslove.

Najveći dio problema u socijalnoj skrbi proistječe iz psihofizičkih hendikepa, psihičkih oboljenja, te bolesti uopće, odnosno ovisnosti o alkoholu, drogi i sl., pa se socijalna skrb osobito mora povezati sa zdravstvenim ustanovama i surađivati na iznalaženju rješenja ovakvih problema.

Vjerske zajednice

Katolička crkva

Na području Općine Nova Rača osnovane su dvije katoličke župe – Nevinac i Nova Rača.

Župa Nevinac smještena je između župa Bjelovar - sv. Terezija, Ciglana, Nova Rača i Ploščica. Ova je župa teritorijalno i konfiguracijom tla zaokružena jedinica, a od naselja koja po teritorijalno-političkom ustroju pripadaju Općini u ovoj župi se nalaze Dautan, Kozarevac Račanski, Međurača i Nevinac.

Župa Nova Rača smještena je između župa Pisanica, Grđevac, Ploščica, Nevinac i Ciglana. Ova je župa teritorijalno i konfiguracijom tla zaokružena jedinica, a od naselja koja po teritorijalno-političkom ustroju pripadaju Općini u ovoj župi se nalaze Bedenik, Bulinac, Drljanovac, Nova Rača, Orlovac, Sasovac, Slovinska Kovačica, Stara Rača i Tociljevac.

Od naselja u Općini samo Drljanovac, Stara Rača i Tociljevac nemaju vjerskih građevina.

U Novoj Rači nalazi se župna crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije koja je zbog svojih izrazitih kvaliteta proglašena kulturnim dobrom nacionalnog i regionalnog značenja i stavljena pod zaštitu Konzervatorskog odjela Ministarstva kulture. U blizini župne crkve nalazi se župni dvor, koji je evidentiran kao kulturno dobro nacionalnog i regionalnog značenja.

U Nevincu se nalazi župna crkva sv.Katarine koja je zbog svojih izrazitih kvaliteta evidentirana kao kulturno dobro nacionalnog i regionalnog značenja pri Konzervatorskom odjelu Ministarstva kulture. U blizini župne crkve nalazi se župni dvor.

Kapela sv. Duha u Kozarevcu Račanskom i kapela sv. Vida u Slovinskoj Kovačici su predložene za zaštitu (evidentirane) kao kulturno dobro nacionalnog i regionalnog značenja, a kapela sv. Ilije u Međurači je preventivno zaštićena.

Pravoslavna crkva

Na području Općine Nova Rača jedina građevina pravoslavne crkve nalazi se u naselju Bedenik. To je parohijska crkva Preobraženja Hristova.

OSNOVNE KATEGORIJE KORIŠTENJA ZEMLJIŠTA

Geomorfološke grupe tala, odnosno lito-geološke, reljefne i hidrološke osobine tala, uz prisutne klimatske uvijete bitno utiču na rasprostiranje vegetacije i način iskorištavanja zemljišta. Stoga je pojedine površine potrebno iskorištavati, odnosno na njima uzgajati one kulture koje imaju predispozicije za odgovarajuća tla, a spriječiti neracionalno ili neodgovarajuće korištenje vrijednijih poljoprivrednih tala u druge svrhe.

Procjena pedosistematskih jedinica na nivou tipa prema Namjenskoj pedološkoj karti koju je izradio Zavod za pedologiju Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, uz određenu modifikaciju na osnovi prirodnih uvijete, svojstava tala i upotrebne vrijednosti u konkretno postojećim uvjetima:

Vrijedna obradiva tla (P2)

Na području Bjelovarsko-bilogorske županije to su tla koja imaju relativno mala ograničenja za oraničnu biljnu proizvodnju. U ovu grupu tala spadaju kvalitetna tla na zaravnima, tla na vrlo blagim nagibima ispod 5% i meliorirana tla.

Na području Općine Nova Rača u ovu grupu tala spadaju kompleksi melioriranom pseudoglejnom tlu na zaravni između naselja Dautan, Stare Rače, Kozarevca Račanskog i Međurače, te kompleksi tala između naselja Slovinska Kovačica, Orovac i Sasovac.

Ostala obradiva tla (P3)

Ostala obradiva tla obuhvaćaju ostala pseudoglejna tla na zaravni sa nagibima iznad 5%.

Za pseudoglej na zaravni je najznačajnija mjera popravka vodno zračnog režima. Uz gušću drenažu, podrivanje, uvođenje trava u plodored i navodnjavanje postižu se izvanredno pozitivni rezultati.

Ostala poljoprivredna tla, šume i šumsko zemljište (PŠ)

Ostala poljoprivredna tla obuhvaćaju uvjetno dobra tla kao što su močvarno glejna tla djelomično hidromeliorirana, koja se nalaze u dolinama vodotoka, močvarno glejna tla vertična, te nepogodna tla koja u postojećim uvjetima zauzimaju nagibe veće od 15%.

Ekonomska opravdanost investiranja u izgradnju hidromelioracijskih sistema na močvarno glejnim tlima, posebno na najugroženijim površinama, postaje upitna. Na manje ugroženim površinama sa nižim investiranjem mogu se vrlo brzo ostvariti pozitivni rezultati, jer su u pitanju potencijalno vrlo plodna tla, naravno uz kompleksne mjere uređenja.

Značajan utjecaj na razvoj tala ima čovjek. Djelovanje čovjeka posebno je izraženo danas, a još veći antropogeni utjecaji očekuju se u budućnosti, jer se s pravom očekuju još značajnije intervencije u tlu. Brojni su antropogeni zahvati koji su doveli do promjene tala ovog područja.

Sređivanjem vodnih prilika područja u cjelini došlo je do značajnih promjena režima vlaženja na tlima u ravnici, a posebno u dolinama vodotoka. Zahvatima na vodotocima radi sprečavanja plavljenja terena, uklonjena je ili bitno smanjena realna opasnost od poplava. Ukoliko i dođe do poplava, voda se kraće vrijeme zadržava na tlu, jer je ubrzana evakuacija suvišne vode, što se povoljno odražava na tlo i vegetaciju (livade).

Ribnjaci

Privrednih ribnjaka na području Općine nema.

Za sportsko-rekreativne ribolovne aktivnosti iskopano je i uređeno pet ribnjaka. Površina koju ti ribnjaci zauzimaju je cca. 3,6 ha.

Vodni resursi

Površinske vode

U Općini Nova Rača rasprostire se dio jedinstvenog slijeva rijeka Česme i Glogovnice koji je prirodno vezan i za područja susjednih Gradova i Općina, te Županija, Zagrebačku županiju i Koprivničko-Križevačku županiju.

U dosadašnjoj vodno-gospodarskoj praksi slijev je tretiran kao cjelina, bez obzira na administrativno-teritorijalno ustrojstvo, pa su neki izneseni podaci približni.

Jugozapadna granica Općine je rijeka Česma. Ostali važniji vodotoci slijeva rijeke Česme koji su vezani za prostor Općine su: Severinska, Račačka i Bedenička.

Svi vodotoci na području Općine Nova Rača su lokalnog karaktera.

Poljoprivreda.

Prema evidencijama Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju na području Općine Nova Rača evidentirano je 503 poljoprivrednih gospodarstava od čega 54 samoosprbna obiteljska poljoprivredna gospodarstva, 443 obiteljska poljoprivredna gospodarstva, 2 obrta, 4

trgovačka društva i jedna zadruga. Najveći broj gospodarstava evidentiran je u naselju Bedenik, dok je najmanji broj u naselju Tociljevac.

Broj poljoprivrednih gospodarstava prema tipu i spolu na dan 31.12.2023. godine.

	OBITELJSKO GOSPODARSTVO Ukupno	OBRT Ukupno	SAMOOPSKRBN POLJOPRIVREDNO GOSPODARSTVO (SOPG) Ukupno	TRGOVAČKO DRUŠTVO Ukupno	Ukupno
Nova Rača	443	2	54	4	503
Bedenik	58	1	9		68
Bulinac	35		9		44
Dautan	49		4		53
Drijanovac	34				34
Kozarevac Račanski	23				23
Međurača	42		6		48
Nevinac	32		9		41
Nova Rača	36		3	1	40
Orlovac	23		1		24
Sasovac	35		5		40
Slovinska Kovačica	24	1	3	2	30
Stara Rača	36		2		38
Tociļjevac	16		3	1	20

Gospodarstvo

Prema podacima Financijske agencije za 2024 godinu na području Općine registrirano je 39 poduzeća (d.o.o. i j.d.o.o.)

Na području Općine Nova Rača prema izvodu iz obrtno registra evidentirano je 25 aktivnih obrta. Obrti se bave poljoprivredom, metalnom obradom, stolarijom, građevinskim radovima, trgovinom i uslugama.

1.	<u>98027964</u>	<u>BENKS GRADNJA, obrt za montažu gipsanih obloga, vl. Valent Benković, Nova Rača, dr. Mateja Piškorića 17</u>	<u>U</u> <u>radu</u>
2.	<u>98479229</u>	<u>DARIO I TINA GRAĐENJE, obrt za izvođenje građevinskih radova, vl. Dario Marinčić, Sasovac, Sasovac 8</u>	<u>U</u> <u>radu</u>
3.	<u>98723979</u>	<u>EMILA, obrt za računovodstvo, vl. Blaženka Bulić, Bedenik, Bedenik 63</u>	<u>U</u> <u>radu</u>
4.	<u>97965294</u>	<u>LAVANDA, obrt za ugostiteljstvo, vl. Ivan Jukić, Nova Rača, Međurača 20</u>	<u>U</u> <u>radu</u>
5.	<u>98524658</u>	<u>Mina Summerhouse, obrt za usluge iznajmljivanja, vl. Anđelko Pavić, Bedenik, Bedenik 65</u>	<u>U</u> <u>radu</u>
6.	<u>98245333</u>	<u>NOEMI, obrt za izradu svijeća i ukrasa, vl. Vesna Grgurić, Nova Rača, Račačka 21</u>	<u>U</u> <u>radu</u>
7.	<u>97318957</u>	<u>OBRT ZA TOV JUNADI "MAJDANDŽIĆ", VL. ŽELJKO MAJDANDŽIĆ, BEDENIK, BEDENIK 100</u>	<u>U</u> <u>radu</u>
8.	<u>98865692</u>	<u>PAČO TRANSPORTI, obrt za prijevoz, vl. Andrija Hunjet, Trg Stjepana Radića 22, 43272 Nova Rača</u>	<u>U</u> <u>radu</u>
9.	<u>90207882</u>	<u>PAL, obrt za strojobravarne radove, vl. Alen Pal, Bulinac, Bulinac 44</u>	<u>U</u> <u>radu</u>
10.	<u>91526175</u>	<u>PANONIJA BJELOVAR, obrt za usluge u šumarstvu i poljoprivredi, vl. Nikola Tulić, Nova Rača, Nevinac 73</u>	<u>U</u> <u>radu</u>
11.	<u>91523222</u>	<u>POLJOPRIVREDNI OBRT "BIŠČAN", VL. DARKO BIŠČAN, SLOVINSKA KOVAČICA, SLOVINSKA KOVAČICA 11</u>	<u>U</u> <u>radu</u>
12.	<u>92344976</u>	<u>POLJOSTROJ, obrt za poljoprivrednu proizvodnju i usluge, vl. Miroslav Grgić, Međurača, Međurača 77</u>	<u>U</u> <u>radu</u>
13.	<u>97497541</u>	<u>RUŽIĆ, obrt za usluge u poljoprivredi, vl. Stjepan Ružić, Nova Rača, Ljeskova 15</u>	<u>U</u> <u>radu</u>
14.	<u>97378291</u>	<u>STOLARIJA LUKAVEČKI, obrt za stolarsku djelatnost, vl. Damir Lukavečki, Nova Rača, Ljeskova 21</u>	<u>U</u> <u>radu</u>
15.	<u>97935174</u>	<u>STUDIO B, obrt za uređivanje noktiju, vl. Božica Svjetlanović, Nova Rača, Ljeskova 16</u>	<u>U</u> <u>radu</u>
16.	<u>98840231</u>	<u>SWEET BY MAGDALENA, obrt za proizvodnju slastica, vl. Magdalena Jus, Drljanovac, Drljanovac 187a</u>	<u>U</u> <u>radu</u>
17.	<u>97416053</u>	<u>ŠPEHAR, obrt za soboslikarsko-ličilačke usluge, vl. Darko Špehar, Nova Rača, Sasovac 104</u>	<u>U</u> <u>radu</u>
18.	<u>90198123</u>	<u>TRGOVINA "CIKLAMA", VL. MIRA SABOLOVIĆ, NOVA RAČA, I.V. TRNSKOG 17</u>	<u>U</u> <u>radu</u>
19.	<u>98375881</u>	<u>TvE, obrt za prodaju putem interneta i poslovno savjetovanje, vl. Walter Friedrich Georg Braun, Drljanovac 5, Drljanovac</u>	<u>U</u> <u>radu</u>
20.	<u>90202660</u>	<u>ZBOŽINEK, obrt za servis, vl. Damir Zbožinek, Bulinac, Bulinac 23</u>	<u>U</u> <u>radu</u>

Nezaposlenost

Krajem rujna 2024. godine na području Općine Nova Rača u evidenciji zavoda za zapošljavanje bilo je evidentirano 60 osoba, od čega je 32 žene i 28 muška osoba. Bez završene osnovne škole u evidenciji se nalazi 8 osoba, s završenom osnovnom školom 16 osoba, sa završenom srednjom školom do najviše 3 godine 17 osoba, sa završenom srednjom školom u trajanju 4 godine 15 osoba, sa završenom gimnazijom 2 osobe i viša škola 2 osobe.

Tablica: Popis nezaposlenih krajem rujna 2024. godine

	Ukupno			Bez škole i nezavršena osnovna škola			Osnovna škola			SŠ za zanimanja do 3 god škola za KV i VKV			SŠ za zanimanja trajanja 4 i više god			Gimnazija			Viša škola i stupanj fakulteta i stručni studij			Fakulteti, akademije, magisterij i doktora		
	Uk	Ž	M	Uk	Ž	M	Uk	Ž	M	Uk	Ž	M	Uk	Ž	M	Uk	Ž	M	Uk	Ž	M	Uk	Ž	M
Nova Rača	60	32	28	8	6	3	16	7	9	17	6	11	15	10	5	2	1	1	2	2	0	0	0	0

Civilni sektor

Na području Općine Nova Rača djeluje 25 udruga civilnog sektora. Udruge djeluju u području vatrogastva, lovstva, sporta, kulturno umjetničkih sadržaja, te mladih i žena.

Popis udruga

Reg. broj	Naziv	Sjedište
7001543	MOTO CLASSIC KLUB NOVA RAČA	Trg Stjepana Radića 56, Nova Rača
7000237	Udruga umirovljenika općine Nova Rača	ULICA DR. MATEJA PIŠKORIĆA 5, Nova Rača
7000090	Dobrovoljno vatrogasno društvo Dautan	Dautan 16, Dautan
7000391	KULturno UMJETNIČKA UDRUGA "IVAN VITEZ TRNSKI" NOVA RAČA	Trg Stjepana Radića 56, Nova Rača
7000337	Športsko ribolovno društvo "Šaran" Bedenik	Bedenik 153, Bedenik
7000786	Nogometni klub "Bedenik"	Bedenik 122, Bedenik
7000067	Dobrovoljno vatrogasno društvo Sasovac	Sasovac 52, Sasovac
7000943	EUNORA-EKOLOŠKA UDRUGA NOVA RAČA	Ulica Ivana viteza Trnskog 25, Nova Rača
7001541	UDRUGA BRANITELJA IZ DOMOVINSKOG RATA OPĆINE NOVA RAČA	ULICA DR. MATEJA PIŠKORIĆA 5, Nova Rača
7001495	UDRUGA KUCHARA I SLASTIČARA BILOGORE	Sasovac 45, Sasovac
7000675	Klub tehničke kulture Nova Rača	Trg Stjepana Radića 54, Nova Rača
7000966	AEROKLUB NOVA RAČA	Trg Stjepana Radića 56, Nova Rača
7000048	Dobrovoljno vatrogasno društvo Bulinac	Bulinac 70, Bulinac
7000183	Lovačko društvo "Srna" Nova Rača	Stara Rača 161a, Stara Rača
7001272	KONJIČKI KLUB "CLASSIC"	Stara Rača 40, Stara Rača
7000177	Športsko ribolovno društvo "Štuka" Nova Rača	Ulica Ivana viteza Trnskog 8, Nova Rača
7000050	Dobrovoljno vatrogasno društvo Nova Rača	Trg Stjepana Radića 5, Nova Rača
7001188	UDRUGA SEOSKIH ŽENA BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE	Slovinska Kovačica 84, Slovinska Kovačica
7000742	Dobrovoljno vatrogasno društvo Slovinska Kovačica	Sl. Kovačica 0, Slovinska Kovačica
7000233	Nogometni klub "Trnski" Nova Rača	ULICA DR. MATEJA PIŠKORIĆA 23, Nova Rača
7000063	Dobrovoljno vatrogasno društvo Orlovac	Orlovac 65a, Orlovac
7000741	Dobrovoljno vatrogasno društvo Stara Rača	Stara Rača 74, Stara Rača
7000338	LOVAČKO DRUŠTVO "GAJ" DAUTAN	Stara Rača 13, Stara Rača
7000093	Vatrogasna zajednica općine Nova Rača	Trg Stjepana Radića 56, Nova Rača
7000049	Dobrovoljno vatrogasno društvo Kozarevac Račanski	Kozarevac Račanski 44, Kozarevac Račanski

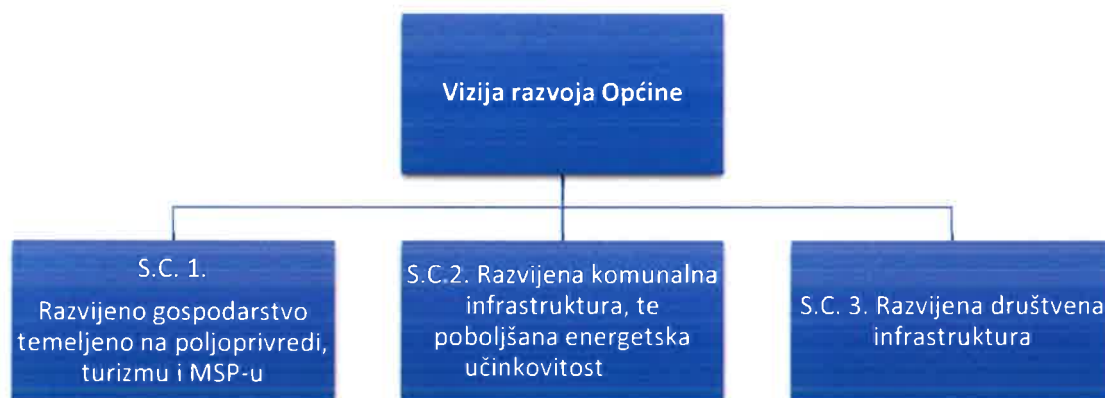
SWOT ANALIZA

SNAGE	SLABOSTI
- Blizina Bjelovara - Cestovna povezanost - Temeljna infrastruktura (osnovno školstvo, pošta, zdravstvena ambulanta,) - Poljoprivreda - Ribnjaci i lovstvo - Kulturna dobra - Sportski sadržaji - Velik broj gospodarskih subjekata - Velik broj udruga - Vodoopskrba - plinoopskrba	- Sustav kanalizacije i otpadnih voda - Potrebna rekonstrukcija lokalnim cestama - Neorganizirani nastup na tržištu - Nepovezanost malih proizvođača - Neriješeni imovinsko pravni odnosi - Nedovoljno razvijeni turistički sadržaji - Nepostojanje vrtića - Nedostatak stambenog fonda - Nepovoljna demografska struktura
PRILIKE	PRIJETNJE
- Korištenje EU fondova - Rješavanje imovinsko pravnih odnosa - Umrežavanje poduzetnika - Pozitivna klima koja podržava ulaganje u gospodarstvo - Unapređenje sustava gospodarenja otpadom - Povećanje interesa investitora - Sanacija lokalnih cesta - Porast potražnje za tradicionalnim i eko proizvodima	- Propadanje ruralnih sredina - Odlazak mladih u gradske sredine i inozemstvo i pad broja stanovnika - Globalna konkurencija u pogledu investicija - Nedovoljno korištenje EU fondova - Nepostojanje politike ravnomjernog regionalnog razvoja - Zakon o udrugama - Birokracija na državnoj razini - Uvoz - Nova globalna kriza

VIZIJA RAZVOJA OPĆINE

Do 2030. godine, Općina će postati područje s niskom stopom nezaposlenosti i smanjenim odljevom stanovništva, temeljeno na održivom razvoju poljoprivrede, ruralnog turizma te malog i srednjeg poduzetništva. Razvojem komunalne infrastrukture i društvenih sadržaja osigurat će se visoka kvaliteta života za sve stanovnike, uz posebnu pažnju na očuvanje kulturnih i prirodnih znamenitosti te održivo gospodarenje prirodnim resursima.

Općina će u širem okruženju biti prepoznata kao primjer uspješnog održivog razvoja, pružajući jednake mogućnosti svim građanima i podršku investitorima, s naglaskom na odgovorno upravljanje resursima i očuvanje lokalnog identiteta.

CILJEVI, PRIORITETI I MJERE

Cilj 1. Razvoj gospodarstva temeljen na poljoprivredi, turizmu i MSP-u	Prioritet 1.1. Razvoj poljoprivrede	Mjera 1.1.1. Poticanje razvoja eko poljoprivrede
		Mjera 1.1.2. Rekonstrukcija, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava
		Mjera 1.1.3. Poticanje udruživanja poljoprivrednih proizvođača
		Mjera 1.1.4. Poticanje izgradnje preradbenih, otkupnih i skladišnih kapaciteta za poljoprivredne proizvođače
		Mjera 1.1.5. Edukacija poljoprivrednika
		Mjera 1.1.6. Komercijalizacija poljoprivrednog zemljišta
	Prioritet 1.2. Razvoj ruralnog turizma	Mjera 1.2.1. Poticanje razvoja pružanja usluga turizma u domaćinstvima
		Mjera 1.2.2. Edukacija stanovništva za bavljenje ruralnim turizmom
		Mjera 1.2.3. Razvoj selektivnih oblika turizma (vjerski, lovni)
		Mjera 1.2.4. Razvoj i suradnja s ostalim sudionicima u turizmu
		Mjera 1.2.5. Izgradnja turističke infrastrukture
		Mjera 1.3.1. Provođenje katastarske izmjere
	Prioritet 1.3. Geodetska izmjera Općine	Mjera 1.3.2. Opis izmjere u katastarske i gruntovne knjige
	Prioritet 1.4. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva	Mjera 1.4.1. Poticanje povećanja konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva
		Mjera 1.4.2. Poticanje razvoja poduzetništva žena i mladih

		Mjera 1.4.3. Obrazovanje za poduzetništvo
		Mjera 1.4.4. Izgradnja infrastrukture unutar poduzetničke zone
Cilj 2. Razvijena komunalna infrastruktura, te poboljšana energetska učinkovitost	Prioritet 2.1. Izgradnja kanalizacijskog sustava i sustava oborinskih voda	Mjera 2.1.1. Izgradnja kanalizacijskog sustava
	Prioritet 2.2. Širokopolasni internet	Mjera 2.1.2. Izgradnja pročistača otpadnih voda
	Prioritet 2.3. Izgradnja/restrukturiranje lokalnih nerazvrstanih cesta	Mjera 2.2.2. Izgradnja infrastrukture širokopolasnog interneta
		Mjera 2.3.1. Izgradnja nerazvrstanih cesta
		Mjera 2.3.2. Modernizacija nerazvrstanih cesta
		Mjera 2.3.3. Rekonstrukcija nerazvrstanih cesta
	Prioritet 2.4. Vodoopskrba i plinoopskrba	Mjera 2.4.1. Rekonstrukcija vodoopskrbnog sustava
		Mjera 2.4.2. Izgradnja vodoopskrbnog sustava
		Mjera 2.4.3. Rekonstrukcija plinoopskrbne mreže
	Prioritet 2.5. Energetska učinkovitost i obnovljivi izvori energije	Mjera 2.5.1. Poticanje energetske obnove javnih zgrada
		Mjera 2.5.2. Poticanje energetske obnove privatnih objekata
		Mjera 2.5.3. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije
		Mjera 2.5.4. Energetski učinkovita javna rasvjeta
	Prioritet 2.6. Poboljšanje šumske infrastrukture	Mjera 2.6.1. Izgradnja šumskih prometnica
		Mjera 2.6.2. Rekonstrukcija /modernizacija šumskih prometnica
Cilj 3. Razvijena društvena infrastruktura	Prioritet 2.7. Promocija zaštite okoliša	Mjera 2.7.1. Sanacija odlagališta
	Prioritet 3.1. Briga o starim i nemoćnim osobama	Mjera 2.7.2. Održivo gospodarenje prirodnim resursima
		Mjera 3.1.1. Poticanje udruženja umirovljenika
		Mjera 3.1.2. Suradnja s umirovljenicima iz Hrvatske i inozemstva
	Prioritet 3.2. Osnovnoškolsko i predškolsko obrazovanje	Mjera 3.2.1. Opremanje dječjeg vrtića
		Mjera 3.2.2. Opremanje osnovnih škola i ustanova predškolske najmodernijom opremom
		Mjera 3.2.3. Poticanje suradnje s sličnim institucijama
		Mjera 3.2.4. Usmjeravanje osnovnoškolaca za deficitarna zanimanja

Prioritet 3.3. Civilni sektor	Mjera 3.3.1. Poticanje razvoja civilnog sektora
	Mjera 3.3.2. Poticanje djelatnosti udruga civilnog sektora
	Mjera 3.3.3. Opremanje vatrogasnih domova potrebnom opremom
Prioritet 3.4. Rekonstrukcija društvenih/vatrogasnih domovi	Mjera 3.3.4. Očuvanje tradicije kulturnog naslijeđa
	Mjera 3.3.5. Poticanje suradnje udruga civilnog sektora s sličnim udrugama u Hrvatskoj i inozemstvu
	Mjera 3.4.1. Rekonstrukcija društvenih domova
Prioritet 3.5. Poticanje sportsko rekreacijskih aktivnosti	Mjera 3.4.2. Rekonstrukcija vatrogasnih domova
	Mjera 3.2.1. Izgradnja dječjih igrališta
	Mjera 3.5.2. Izgradnja sportske infrastrukture
Prioritet 3.6. Zdravstvo i socijalna skrb	Mjera 3.5.3. Poticanje suradnje sa sportskim klubovima u Hrvatskoj i inozemstvu
	Mjera 3.6.1. Razvoj sustava gerontodomaćica
	Mjera 3.6.2. Opremanje zdravstvenih ambulanti najmodernijom opremom
Prioritet 3.7. Socijalna uključivost	Mjera 3.6.3. Pomoć socijalno najugroženijim obiteljima
	Mjera 3.7.1. Poticanje prekvalifikacije stanovništva
	Mjera 3.7.2. Održavanje radionica za nezaposlene
Prioritet 3.8. Kulturni i vjerski život	Mjera 3.7.3. Javni radovi
	Mjera 3.9.4. Poticanje razvoja socijalnog poduzetništva
	Mjera 3.8.1. Izgradnja/rekonstrukcija vjerskih objekata
	Mjera 3.8.2. Izgradnja/rekonstrukcija kulturnih objekata
	Mjera 3.8.3. Poticanje kulturnih i drugih manifestacija

Strateški cilj 1. Razvoj gospodarstva temeljen na poljoprivredi, turizmu i MSP-u	
Prioritet 1.1. Razvoj poljoprivrede	
Mjera 1.1.1. Poticanje razvoja eko poljoprivrede	
Svrha	Povećanje udjela eko poljoprivrede i samozapošljavanje lokalnog stanovništva
Ciljne skupine	Poljoprivrednici Nezaposleni
Indikator	Broj certificiranih eko proizvođača Udio eko proizvođača u ukupnoj poljoprivredi

Strateški cilj 1. Razvoj gospodarstva temeljen na poljoprivredi, turizmu i MSP-u	
Prioritet 1.1. Razvoj poljoprivrede	
Mjera 1.1.2. Rekonstrukcija, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava	
Svrha	Rekonstrukcija, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava kroz opremanje, gradnju i promociju
Ciljne skupine	Poljoprivredni proizvođači Poljoprivredni prerađivači
Indikator	Broj novih poljoprivrednih objekata Broj nove poljoprivredne opreme Broj novih poljoprivrednika

Strateški cilj 1. Razvoj gospodarstva temeljen na poljoprivredi, turizmu i MSP-u	
Prioritet 1.1. Razvoj poljoprivrede	
Mjera 1.1.3. Poticanje udruživanja poljoprivrednih proizvođača	
Svrha	Poticanje udruživanja poljoprivrednih proizvođača s ciljem povećanja konkurentnosti i plasmana proizvoda na tržište
Ciljne skupine	Poljoprivrednici
Indikator	Broj udruženih proizvođača

	Količina plasiranih proizvoda kroz udruženja
--	--

Strateški cilj 1. Razvoj gospodarstva temeljen na poljoprivredi, turizmu i MSP-u	
Prioritet 1.1. Razvoj poljoprivrede	
Mjera 1.1.4. Rekonstrukcija, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava	
Svrha	Rekonstrukcija, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava kroz opremanje, gradnju i promociju
Ciljne skupine	Poljoprivredni proizvođači Poljoprivredni prerađivači
Indikator	Broj novih poljoprivrednih objekata Broj nove poljoprivredne opreme Broj novih poljoprivrednika

Strateški cilj 1. Razvoj gospodarstva temeljen na poljoprivredi, turizmu i MSP-u	
Prioritet 1.1. Razvoj poljoprivrede	
Mjera 1.1.5. Edukacija poljoprivrednika	
Svrha	Omogućavanje poljoprivrednicima stjecanje novih znanja i vještina s ciljem konkurentnije poljoprivredne proizvodnje
Ciljne skupine	Poljoprivredni proizvođači
Indikator	Broj edukativnih radionica Broj polaznika na radionice

Strateški cilj 1. Razvoj gospodarstva temeljen na poljoprivredi, turizmu i MSP-u	
Prioritet 1.1. Razvoj poljoprivrede	
Mjera 1.1.6. Komasacija poljoprivrednog zemljišta	
Svrha	Svrha ove mjere je okrupnjivanje malih poljoprivrednih površina s ciljem efikasnije obrade i uštede u procesu obrade i proizvodnje
Ciljne skupine	Poljoprivredni proizvođači

Indikator	Okupnjene površine
-----------	--------------------

Strateški cilj 1. Razvoj gospodarstva temeljen na poljoprivredi, turizmu i MSP-u	
Prioritet 1.2. Razvoj ruralnog turizma	
Mjera 1.2.1. Poticanje razvoja pružanja usluga ruralnog turizma u domaćinstvu	
Svrha	Stvaranje uvjeta lokalnom stanovništvu za dodatnim prihodima te poticanje prodaje lokalnih poljoprivrednih proizvoda
Ciljne skupine	Poljoprivredni proizvođači Poduzetnici u turizmu
Indikator	Broj novih turističkih objekata Broj novih kreveta Povećani prihod od turizma

Strateški cilj 1. Razvoj gospodarstva temeljen na poljoprivredi, turizmu i MSP-u	
Prioritet 1.2. Razvoj ruralnog turizma	
Mjera 1.2.2. Edukacija stanovništva za bavljenje turizmom	
Svrha	Animiranje stanovništva, te edukacija za bavljenje ruralnim turizmom i nepoljoprivrednim djelatnostima u cilju poboljšanja kvalitete usluge, pružanja novih vrsta proizvoda i usluga
Ciljne skupine	Poljoprivredni proizvođači Poduzetnici u turizmu Nepoljoprivredni proizvodi i usluge
Indikator	Broj provedenih radionica Broj sudionika na radionicama

Strateški cilj 1. Razvoj gospodarstva temeljen na poljoprivredi, turizmu i MSP-u	
Prioritet 1.2. Razvoj ruralnog turizma	
Mjera 1.2.3. Razvoj selektivnih oblika turizma (vjerski turizam)	

Svrha	Povećanje turističkih dolazaka i noćenja na području Općine kroz ponudu selektivnog oblika turizma, prvenstveno vjerskog
Ciljne skupine	Vjernici Turisti Poduzetnici u turizmu
Indikator	Broj dolazaka turista

Strateški cilj 1. Razvoj gospodarstva temeljen na poljoprivredi, turizmu i MSP-u

Prioritet 1.2. Razvoj ruralnog turizma

Mjera 1.2.4. Razvoj suradnje s ostalim dionicima u turizmu

Svrha	Povezivanje s ostalim subjektima u turizmu s ciljem razmjene iskustva, tržišnog povezivanja te razvijanja zajedničkih turističkih proizvoda
Ciljne skupine	Poljoprivredni proizvođači Poduzetnici u turizmu
Indikator	Broj razvijenih zajedničkih turističkih proizvoda Broj noćenja Povećani prihod od turizma

Strateški cilj 1. Razvoj gospodarstva temeljen na poljoprivredi, turizmu i MSP-u

Prioritet 1.2. Razvoj ruralnog turizma

Mjera 1.2.5. Izgradnja turističke infrastrukture

Svrha	Svrha ove mjere je izgradnja turističke infrastrukture kako bi se proširila ponuda i omogućio sadržaj za duži boravak na području Općine
Ciljne skupine	Turisti Poduzetnici u turizmu
Indikator	Broj izgrađene infrastrukture u turizmu

Strateški cilj 1. Razvoj gospodarstva temeljen na poljoprivredi, turizmu i MSP-u	
Prioritet 1.3. Geodetska izmjera zemljišta	
Mjera 1.3.1. Provođenje katastarske izmjere	
Svrha	Rješavanje imovinsko pravnih odnosa u cilju što bržeg izdavanja dozvola investitora sa područja Općine ili vanjskih investitora, te konačnog utvrđenja vlasništva
Ciljne skupine	Stanovnici JLS Investitori
Indikator	Površina katastarske izmjere

Strateški cilj 1. Razvoj gospodarstva temeljen na poljoprivredi, turizmu i MSP-u	
Prioritet 1.3. Geodetska izmjera zemljišta	
Mjera 1.3.2. Upis izmjere u katastarske i gruntovne knjige	
Svrha	Upis katastarske izmjere u katastarske i zemljišne knjige u cilju utvrđivanja vlasništva i posjeda nad pojedinim česticama na području JLS
Ciljne skupine	Stanovnici JLS Investitori
Indikator	Broj upisanih katastarskih čestica u zemljišne i katastarske knjige

Strateški cilj 1. Razvoj gospodarstva temeljen na poljoprivredi, turizmu i MSP-u	
Prioritet 1.4. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva	
Mjera 1.4.1. Poticanje povećanja konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva	
Svrha	Svrha ove mjere je opremanje malih i srednjih poduzeća najmodernijom opremom i softverom u cilju povećanja konkurentnosti, smanjenja nezaposlenosti, te postizanja veće dodane vrijednosti
Ciljne skupine	Mali i srednji poduzetnici Nezaposleni
Indikator	Broj opremljenih poduzeća

	Povećanje konkurentnosti
--	--------------------------

Strateški cilj 1. Razvoj gospodarstva temeljen na poljoprivredi, turizmu i MSP-u	
Prioritet 1.4. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva	
Mjera 1.4.2. Poticanje razvoja poduzetništva žena i mladih	
Svrha	Svrha ovog programa je podrška poduzetnicima početnicima i ženama u cilju pokretanja novih poduzeća, smanjenja nezaposlenosti i povećanja BDP-a po glavi stanovnika u Općini
Ciljne skupine	Nezaposleni Poduzetnici početnici Žene poduzetnice
Indikator	Broj podržanih projekata poduzetnicima početnicima/mladima i ženama

Strateški cilj 1. Razvoj gospodarstva temeljen na poljoprivredi, turizmu i MSP-u	
Prioritet 1.4. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva	
Mjera 1.4.3. Obrazovanje za poduzetništvo	
Svrha	Svrha ove mjere je poticanje održavanja edukativnih radionica za poduzetnike početnike, postojeće poduzetnike, te sve koji se planiraju baviti poduzetništvom u cilju stjecanja znanja za bavljenje poduzetničkom aktivnošću što će doprinijeti razvoju malog i srednjeg poduzetništva
Ciljne skupine	Mali i srednji poduzetnici
Indikator	Broj radionica Broj polaznica na radionice

Strateški cilj 1. Razvoj gospodarstva temeljen na poljoprivredi, turizmu i MSP-u	
Prioritet 1.4. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva	
Mjera 1.4.4. Razvoj infrastrukture unutar poduzetničke zone	

Svrha	Stvaranje uvjeta za investicije u poduzetničkoj zoni, povećanje dostupnosti komunalne infrastrukture poduzetnicima, povećanje konkurentnosti gospodarskog sektora
Ciljne skupine	Investitori Nezaposleni JLS
Indikator	Broj metara izrađene ceste, broj metara izrađene kanalizacije, broj priključaka na kanalizaciju, broj priključaka na vodoopskrbu, broj priključaka na plin

Strateški cilj 2. Razvijena komunalna infrastruktura, te poboljšana energetska učinkovitost	
Prioritet 2.1. Izgradnja kanalizacijskog sustava i sustava oborinskih voda	
Mjera 2.1.1. Izgradnja kanalizacijskog sustava	
Svrha	Izgradnja kanalizacijskog sustava u cilju poboljšanja kvalitete života lokalnog stanovništva, smanjenja onečišćenja okoliša, te poboljšanje konkurentnosti poduzetništva u cilju zadovoljavanja zakonskih uvjeta
Ciljne skupine	Stanovnici JLS Gospodarstvo JLS
Indikator	Broj izgrađenih metara kanalizacijskog sustava Broj priključenih domaćinstava Broj priključenih gospodarskih subjekata

Strateški cilj 2. Razvijena komunalna infrastruktura, te poboljšana energetska učinkovitost	
Prioritet 2.1. Izgradnja kanalizacijskog sustava i sustava oborinskih voda	
Mjera 2.1.2. Izgradnja pročištača oborinskih voda	
Svrha	Izgradnja pročištača oborinskih voda u cilju poboljšanja kvalitete života lokalnog stanovništva, smanjenja onečišćenja okoliša, te poboljšanje konkurentnosti poduzetništva u cilju zadovoljavanja zakonskih uvjeta
Ciljne skupine	Stanovnici JLS Gospodarstvo JLS

Indikator	Izgrađen pročištač otpadnih voda
-----------	----------------------------------

Strateški cilj 2. Razvijena komunalna infrastruktura, te poboljšana energetska učinkovitost	
Prioritet 2.2. Širokopojasni internet	
Mjera 2.2.1. Izgradnja infrastrukture širokopojasnog interneta	
Svrha	Omogućavanje usluge širokopojasnog interneta lokalnom stanovništvu i gospodarstvu koja će omogućiti brži protok informacija, razvijanje novih djelatnosti, te online edukaciju zainteresiranim stranama
Ciljne skupine	Stanovnici JLS Gospodarstvo JLS
Indikator	Pokrivenost JLS širokopojasnim internetom Broj priključaka na širokopojasni Internet Broj novo otvorenih poduzeća vezanih uz Internet tehnologiju Povećanje brzine prijenosa podataka

Strateški cilj 2. Razvijena komunalna infrastruktura, te poboljšana energetska učinkovitost	
Prioritet 2.3. Izgradnja/restrukturiranje lokalnih nerazvrstanih cesta	
Mjera 2.3.1. Izgradnja lokalnih nerazvrstanih cesta	
Svrha	Svrha je omogućiti lokalnom stanovništvu i gospodarstvu nesmetano prometovanje kroz prostor Općine, stvaranje uvjeta za razvoj ruralnog turizma te poboljšanje kvalitete života na području Općine
Ciljne skupine	Stanovnici JLS Gospodarstvo JLS
Indikator	Kilometri lokalnih nerazvrstanih cesta koji su izgrađeni

Strateški cilj 2. Razvijena komunalna infrastruktura, te poboljšana energetska učinkovitost	
Prioritet 2.3. Izgradnja/restrukturiranje lokalnih nerazvrstanih cesta	
Mjera 2.3.2. Modernizacija lokalnih nerazvrstanih cesta	

Svrha	Svrha je omogućiti lokalnom stanovništvu i gospodarstvu nesmetano prometovanje kroz prostor Općine, stvaranje uvjeta za razvoj ruralnog turizma te poboljšanje kvalitete života na području Općine
Ciljne skupine	Stanovnici JLS Gospodarstvo JLS
Indikator	Kilometri lokalnih nerazvrstanih cesta koji su modernizirani

Strateški cilj 2. Razvijena komunalna infrastruktura, te poboljšana energetska učinkovitost

Prioritet 2.3. Izgradnja/restrukturiranje lokalnih nerazvrstanih cesta

Mjera 2.3.3. Rekonstrukcija lokalnih nerazvrstanih cesta

Svrha	Svrha je omogućiti lokalnom stanovništvu i gospodarstvu nesmetano prometovanje kroz prostor Općine, stvaranje uvjeta za razvoj ruralnog turizma te poboljšanje kvalitete života na području Općine
Ciljne skupine	Stanovnici JLS Gospodarstvo JLS
Indikator	Kilometri lokalnih nerazvrstanih cesta koji su rekonstruirani

Strateški cilj 2. Razvijena komunalna infrastruktura, te poboljšana energetska učinkovitost

Prioritet 2.4. Vodoopskrba i plinoopskrba

Mjera 2.4.1. Rekonstrukcija vodoopskrbnog sustava

Svrha	Svrha projekta je rekonstrukcija vodoopskrbnog sustava u cilju smanjenja gubitaka vode iz sustava i redovite opskrbe stanovništva i gospodarstva pitkom vodom
Ciljne skupine	Stanovnici JLS Gospodarstvo JLS
Indikator	Kilometri rekonstruiranog vodovodnog sustava

Strateški cilj 2. Razvijena komunalna infrastruktura, te poboljšana energetska učinkovitost

Prioritet 2.4. Vodoopskrba i plinoopskrba

Mjera 2.4.2. Izgradnja vodoopskrbnog sustava	
Svrha	Svrha projekta je izgradnja vodoopskrbnog sustava u cilju redovite opskrbe stanovništva i gospodarstva pitkom vodom
Ciljne skupine	Stanovnici JLS Gospodarstvo JLS
Indikator	Kilometri izgrađenog vodovodnog sustava

Strateški cilj 2. Razvijena komunalna infrastruktura, te poboljšana energetska učinkovitost	
Prioritet 2.4. Vodoopskrba i plinoopskrba	
Mjera 2.4.3. Rekonstrukcija plinoopskrbne mreže	
Svrha	Svrha mjere je rekonstrukcija plinoopskrbne mreže u cilju smanjenja gubitaka i osiguranja sigurne opskrbe plinom stanovništva i gospodarstva
Ciljne skupine	Stanovnici JLS Gospodarstvo JLS
Indikator	Kilometri rekonstruiranog plinoopskrbnog sustava

Strateški cilj 2. Razvijena komunalna infrastruktura, te poboljšana energetska učinkovitost	
Prioritet 2.5. Energetska učinkovitosti i obnovljivi izvori energije	
Mjera 2.5.1. Poticanje energetske obnove javnih zgrada	
Svrha	Svrha projekta je smanjenje utroška energije u javnim zgradama što će posljedično dovesti do smanjenja emisije CO ₂
Ciljne skupine	Korisnici javnih zgrada Vlasnici javnih zgrada
Indikator	Smanjenje utroška energije Smanjenje emisije CO ₂

Strateški cilj 2. Razvijena komunalna infrastruktura, te poboljšana energetska učinkovitost

Prioritet 2.5. Energetska učinkovitosti i obnovljivi izvori energije	
Mjera 2.5.2. Poticanje energetske obnove privatnih objekata	
Svrha	Svrha projekta je smanjenje utroška energije u privatnim objektima što će posljedično dovesti do smanjenja emisije CO2
Ciljne skupine	Vlasnici privatnih objekata
Indikator	Smanjenje utroška energije Smanjenje emisije CO2

Strateški cilj 2. Razvijena komunalna infrastruktura, te poboljšana energetska učinkovitost	
Prioritet 2.5. Energetska učinkovitosti i obnovljivi izvori energije	
Mjera 2.5.3. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije	
Svrha	Svrha projekta je povećanje proizvodnje i korištenja obnovljivih izvora u javnom sektoru
Ciljne skupine	Javni sektor
Indikator	Godišnja količina proizvodnje i potrošene energije iz obnovljivih izvora

Strateški cilj 2. Razvijena komunalna infrastruktura, te poboljšana energetska učinkovitost	
Prioritet 2.5. Energetska učinkovitosti i obnovljivi izvori energije	
Mjera 2.5.4. Energetski učinkovita javna rasvjeta	
Svrha	Svrha mjere je zamjena postojeće neučinkovite javne rasvjete s energetski učinkovitom
Ciljne skupine	Javni sektor
Indikator	Postotak ušteda na električnoj energiji, smanjenje emisije CO2

Strateški cilj 2. Razvijena komunalna infrastruktura, te poboljšana energetska učinkovitost	
Prioritet 2.6. Poboljšanje šumske infrastrukture	
Mjera 2.6.1. Izgradnja šumskih prometnica	
Svrha	Svrha projekta je projektiranje i izgradnja šumske infrastrukture u cilju

	lakšeg korištenja potencijala šuma
Ciljne skupine	Šumoposjednici građani
Indikator	Broj km izgrađenih šumskih prometnica

Strateški cilj 2. Razvijena komunalna infrastruktura, te poboljšana energetska učinkovitost	
Prioritet 2.6. Poboljšanje šumske infrastrukture	
Mjera 2.6.2. Rekonstrukcija /modernizacija šumskih prometnica	
Svrha	Svrha projekta je rekonstrukcija šumske infrastrukture u cilju lakšeg korištenja potencijala šuma
Ciljne skupine	Šumoposjednici građani
Indikator	Broj km rekonstruiranih šumskih prometnica

Strateški cilj 2. Razvijena komunalna infrastruktura, te poboljšana energetska učinkovitost	
Prioritet 2.7. Promocija zaštite okoliša	
Mjera 2.6.2. Sanacija odlagališta	
Svrha	Svrha ove mjere je sanacija odlagališta i smanjenje negativnih utjecaja koji se mogu dogoditi uslijed zagađenja okoliša
Ciljne skupine	Stanovništvo Općine
Indikator	Sanirano odlagalište

Strateški cilj 2. Razvijena komunalna infrastruktura, te poboljšana energetska učinkovitost	
Prioritet 2.7. Promocija zaštite okoliša	
Mjera 2.7.2. Održivo gospodarenje prirodnim resursima	
Svrha	Svrha ove mjere je zaštita prirodnih vrijednosti na području Općine, njihova valorizacija i održivo gospodarenje s ciljem zaštite okoliša
Ciljne skupine	Stanovništvo Općine

Indikator	Broj edukacija o zaštiti okoliša Zaštićeni prirodni dijelovi Općine
-----------	--

Cilj 3. Razvijena društvena infrastruktura	
Prioritet 3.1. Briga o starim i nemoćnim osobama	
Mjera 3.1.1. Poticanje udruženja umirovljenika	
Svrha	Svrha ove mjere je poticanje udruženja umirovljenika s ciljem zajedničkog druženja i ostvarenja zajedničkih interesa
Ciljne skupine	Umirovljenici s područja JLS
Indikator	Broj udruga umirovljenika Broj provedenih aktivnosti udruga umirovljenika

Cilj 3. Razvijena društvena infrastruktura	
Prioritet 3.1. Briga o starim i nemoćnim osobama	
Mjera 3.1.2. Suradnja s umirovljenicima iz Hrvatske i inozemstva	
Svrha	Svrha ove mjere je suradnja s ostalim udruženjima umirovljenika iz Hrvatske i inozemstva u cilju razmjene iskustava, promicanja prava starijih osoba te davanje prijedloga JLS iz domene umirovljeničkog života
Ciljne skupine	Umirovljenici s područja JLS
Indikator	Broj uspostavljenih kontakata sa ostalim umirovljeničkim udrugama Broj osoba uključenih u suradnju i razmjenu iskustava

Cilj 3. Razvijena društvena infrastruktura	
Prioritet 3.2. Osnovnoškolsko i predškolsko obrazovanje	
Mjera 3.2.1. Izgradnja objekata za pružanje predškolske skrbi	
Svrha	Svrha ove mjere izgradnja i opremanje objekta za pružanje predškolske skrbi za djecu s ciljem omogućavanja djeci predškolske dobi adekvatnog prostora i opreme

Ciljne skupine	Umirovljenici s područja JLS
Indikator	Broj izgrađenih objekata Broj opreme u objektima

Cilj 3. Razvijena društvena infrastruktura	
Prioritet 3.2. Osnovnoškolsko i predškolsko obrazovanje	
Mjera 3.2.2. Opremanje osnovnih škola i ustanova predškolske najmodernijom opremom	
Svrha	Svrha ove mjere je omogućavanje učenicima i nastavnicima korištenje najmodernije tehnologije u učenju, te usvajanja novih znanja temeljenih na najmodernijim ICT rješenjima
Ciljne skupine	Polaznici predškolskog odgoja Učenici nastavnici
Indikator	Nova oprema u numeričkim pokazateljima Nova softverska rješenja u numeričkim pokazateljima

Cilj 3. Razvijena društvena infrastruktura	
Prioritet 3.2. Osnovnoškolsko i predškolsko obrazovanje	
Mjera 3.2.3. Poticanje suradnje s sličnim institucijama	
Svrha	Svrha ove mjere je razmjena iskustava učenika i učitelja u osnovnoj školi sa sličnim institucijama u zemlji i inozemstvu
Ciljne skupine	Učenici nastavnici
Indikator	Broj učenika koji sudjeluju u razmjeni Broj nastavnika koji sudjeluju u razmjeni Povećanje suradnje sa sličnim institucijama
Cilj 3. Razvijena društvena infrastruktura	
Prioritet 3.2. Osnovnoškolsko i predškolsko obrazovanje	

Mjera 3.2.4. Usmjeravanje osnovnoškolaca za deficitarna zanimanja	
Svrha	Svrha ove mjere je usmjeravanje učenika na kraju osnovnoškolskog obrazovanja za nastavak školovanja u deficitarnim zanimanjima prema potrebama tržišta na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini.
Ciljne skupine	Učenici osnovnih škola
Indikator	Broj učenika koji su prisustvovali radionici o usmjeravanju za deficitarna zanimanja Broj učenika koji su odlučili upisati deficitarna zanimanja

Cilj 3. Razvijena društvena infrastruktura	
Prioritet 3.3. Civilni sektor	
Mjera 3.3.1. Poticanje razvoja civilnog sektora	
Svrha	Svrha ove mjere je poticanje razvoja civilnog društva u svim segmentima s ciljem unapređenja kulturnih , sportskih i ostalih djelatnosti te korištenje mehanizma civilnog društva kao savjetodavnog tijela u donošenju i provođenju odluka JLS
Ciljne skupine	Udruge civilnog sektora
Indikator	Broj udruga na području

Cilj 3. Razvijena društvena infrastruktura	
Prioritet 3.3. Civilni sektor	
Mjera 3.3.2. Poticanje djelatnosti udruga civilnog sektora	
Svrha	Svrha ove mjere je poticanje udruga civilnog sektora u njihovim aktivnostima kroz logističku i financijsku potporu s ciljem unapređenja društvenog života na području JLS
Ciljne skupine	Udruge civilnog sektora Stanovnici JLS
Indikator	Broj održanih aktivnosti udruga civilnog sektora Broj stanovnika koji su sudjelovali u održanim aktivnostima
Cilj 3. Razvijena društvena infrastruktura	
Prioritet 3.3. Civilni sektor	
Mjera 3.3.3. Opremanje vatrogasnog društva potrebnom opremom	

Svrha	Svrha ove mjere je opremanje vatrogasnog društva potrebnom opremom s ciljem pravovremenog izlaska na intervenciju i mogućnošću intervencije prikladnom tehnikom i opremom
Ciljne skupine	Stanovništvo JLS Gospodarstvo
Indikator	Komadi nabavljene opreme

Cilj 3. Razvijena društvena infrastruktura	
Prioritet 3.3. Civilni sektor	
Mjera 3.3.4. Očuvanje tradicije kulturnog naslijeđa	
Svrha	Svrha ove je poticanje udruga koje se bave očuvanjem kulturnog naslijeđa u cilju promocije JLS
Ciljne skupine	Stanovništvo JLS Gospodarstvo
Indikator	Broj održanih manifestacija

Cilj 3. Razvijena društvena infrastruktura	
Prioritet 3.5. Civilni sektor	
Mjera 3.3.5. Poticanje suradnje udruga civilnog sektora s sličnim udrugama u Hrvatskoj i inozemstvu	
Svrha	Svrha ove mjere je suradnja s ostalim udrugama civilnog društva iz Hrvatske i inozemstva u cilju razmjene iskustava i znanja te davanje prijedloga JLS iz domene civilnog sektora
Ciljne skupine	Članovi udruga civilnog sektora JLS
Indikator	Broj uspostavljenih suradnji sa udrugama u RH i inozemstvu Broj studijskih putovanja u inozemstvo Broj udruga koje su sudjelovale u aktivnostima lokalnih udruga

Cilj 3. Razvijena društvena infrastruktura	
Prioritet 3.4. Rekonstrukcija društvenih/vatrogasnih domova	

Mjera 3.4.1. Rekonstrukcije društvenih domova	
Svrha	Svrha ove mjere rekonstrukcija društvenih domova s ciljem poboljšanja uvjeta prostora, te mogućnosti održavanja različitih događanja u društvenim domovima prema potrebi
Ciljne skupine	Stanovnici JLS Udruge civilnog sektora
Indikator	Broj rekonstruiranih društvenih domova

Cilj 3. Razvijena društvena infrastruktura	
Prioritet 3.4. Rekonstrukcija društvenih/vatrogasnih domova	
Mjera 3.4.2. Rekonstrukcije vatrogasnih domova	
Svrha	Svrha ove mjere rekonstrukcija vatrogasnih domova s ciljem poboljšanja uvjeta prostora, te mogućnosti održavanja različitih događanja u društvenim domovima prema potrebi
Ciljne skupine	Stanovnici JLS Udruge civilnog sektora
Indikator	Broj rekonstruiranih vatrogasnih

Cilj 3. Razvijena društvena infrastruktura	
Prioritet 3.5. Poticanje sportsko rekreacijskih aktivnosti	
Mjera 3.5.1. Izgradnja dječjih igrališta	
Svrha	Svrha ove je izgradnja dječjih igrališta u mjestima unutar Općine u cilju poboljšanja kvalitete života i pružanja dostupnosti infrastrukture za rekreaciju najmlađim stanovnicima Općine
Ciljne skupine	Stanovnici JLS
Indikator	Broj izgrađenih dječjih igrališta

Cilj 3. Razvijena društvena infrastruktura	
Prioritet 3.5. Poticanje sportsko rekreacijskih aktivnosti	
Mjera 3.5.2. Izgradnja sportske infrastrukture	
Svrha	Svrha ove je izgradnja sportske infrastrukture u Općini u cilju poboljšanja kvalitete života i pružanja dostupnosti infrastrukture za

	sport i rekreaciju stanovnicima Općine
Ciljne skupine	Stanovnici JLS Sportski klubovi
Indikator	Broj izgrađene sportske infrastrukture

Cilj 3. Razvijena društvena infrastruktura	
Prioritet 3.5. Poticanje sportsko rekreacijskih aktivnosti	
Mjera 3.5.3. Poticanje suradnje sa sportskim klubovima u Hrvatskoj i inozemstvu	
Svrha	Svrha ove je poticanje suradnje lokalnih sportskih klubova i udruga sa klubovima sličnih interesa u domovini i inozemstvu s cilju razmjene iskustava, zajedničkih manifestacija te sudjelovanja na natjecanjima
Ciljne skupine	Sportski klubovi
Indikator	Broj uspostavljenih suradnji Broj članova klubova koji sudjeluju u programu zajedničke suradnje

Cilj 3. Razvijena društvena infrastruktura	
Prioritet 3.6. Zdravstvo i socijalna skrb	
Mjera 3.6.1. Razvoj sustava gerontodomaćica	
Svrha	Svrha ove mjere je uspostava sustava gerontodomaćica u cilju pomoću u kući i brige o osobama starije životne dobi koji nisu smješteni u ustanove domova za starije i nemoćne osobe
Ciljne skupine	Osobe starije životne dobi
Indikator	Broj osoba unutar sustava gerontodomaćica

Cilj 3. Razvijena društvena infrastruktura	
Prioritet 3.6. Zdravstvo i socijalna skrb	
Mjera 3.6.2. Opremanje zdravstvenih ambulanti najmodernijom opremom	
Svrha	Svrha ove mjere je opremanje zdravstvenih ambulanti opremom za pružanje zdravstvene skrbi u cilju dostupnosti zdravstvenih usluga i smanjenja upućivanja pacijenata na specijalističke preglede u udaljenija mjesta

Ciljne skupine	Stanovnici JLS Zdravstvene ambulante
Indikator	Količina novo nabavljene opreme Povećanje dostupnosti usluga u zdravstvenim ambulantama na području JLS

Cilj 3. Razvijena društvena infrastruktura	
Prioritet 3.6. Zdravstvo i socijalna skrb	
Mjera 3.6.3. Pomoć socijalno najugroženijim obiteljima	
Svrha	Svrha ove mjere je pomoć socijalno najugroženijim obiteljima u osiguravanju osnovnih životnih uvjeta
Ciljne skupine	Socijalno ugroženo stanovništvo
Indikator	Broj osoba uključenih u socijalne mjere na području JLS

Cilj 3. Razvijena društvena infrastruktura	
Prioritet 3.7. Socijalna uključenost	
Mjera 3.7.1. Poticanje prekvalifikacije stanovništva	
Svrha	Svrha ove mjere pomoć kod prekvalifikacije stanovništva za deficitarna zanimanja u cilju što brže mogućnosti pronalaska zaposlenja
Ciljne skupine	nezaposleni
Indikator	Broj osoba uključenih u programe prekvalifikacije

Cilj 3. Razvijena društvena infrastruktura	
Prioritet 3.9. Socijalna uključenost	
Mjera 3.7.2. Održavanje radionica za nezaposlene	
Svrha	Svrha ove mjere je održavanje radionice za nezaposlene s temama kako tražiti posao, pisanje životopisa, motivacije duže nezaposlenih osoba u cilju ponovnog uključenja na tržište rada
Ciljne skupine	nezaposleni
Indikator	Broj osoba uključenih u radionice

Cilj 3. Razvijena društvena infrastruktura	
Prioritet 3.9. Socijalna uključivost	
Mjera 3.7.3. Javni radovi	
Svrha	Svrha ove mjere je zapošljavanje nezaposlenih osoba putem javnih radova u cilju ponovnog povratka na tržište rada , te smanjenja broja nezaposlenih na području JLS
Ciljne skupine	nezaposleni
Indikator	Broj osoba uključenih u javne radove

Cilj 3. Razvijena društvena infrastruktura	
Prioritet 3.7. Socijalna uključivost	
Mjera 3.7.4. Poticanje razvoja socijalnog poduzetništva	
Svrha	Svrha ove mjere je poticanje razvoja socijalnog poduzetništva u cilju zajedničke suradnje osoba iz ranjivih skupina, ponovnog vraćanja na tržište rada, te prodaje i distribucije proizvoda proizvedenih kroz socijalno poduzetništvo
Ciljne skupine	nezaposleni
Indikator	Broj socijalnih poduzeća Broj zaposlenih u socijalnim poduzećima

Cilj 3. Razvijena društvena infrastruktura	
Prioritet 3.8. Kulturni i vjerski život	
Mjera 3.8.1. Izgradnja/rekonstrukcija vjerskih objekata	
Svrha	Svrha ove mjere je izgradnja i rekonstrukcija vjerskih objekata u cilju omogućavanja dostupnosti vjerskih objekata stanovništvu, održavanja duhovnog života i posljedično održavanje vjerskih manifestacija
Ciljne skupine	Članovi vjerskih zajednica
Indikator	Broj izgrađenih vjerskih objekata Broj rekonstruiranih vjerskih objekata

Cilj 3. Razvijena društvena infrastruktura	
---	--

Prioritet 3.8. Kulturni i vjerski život	
Mjera 3.8.2. Izgradnja/rekonstrukcija kulturnih objekata	
Svrha	Svrha ove mjere je izgradnja i rekonstrukcija kulturnih objekata u cilju omogućavanja dostupnosti kulturnih sadržaja stanovništvu, poboljšanja kulturnog života, te prezentacije kulturnih vrijednosti posjetiteljima
Ciljne skupine	Stanovništvo Turisti Kulturni djelatnici
Indikator	Broj izgrađenih kulturnih objekata Broj rekonstruiranih kulturnih objekata

Cilj 3. Razvijena društvena infrastruktura	
Prioritet 3.8. Kulturni i vjerski život	
Mjera 3.8.2. Poticanje vjerskih susreta	
Svrha	Svrha ove mjere je poticanje vjerskih susreta u cilju produbljivanja duhovnog života te stvaranja temelja za razvoj vjerskog turizma
Ciljne skupine	Članovi vjerskih zajednica
Indikator	Broj održanih vjerskih susreta Broj sudionika na vjerskim susretima

PLAN PROVEDBE STRATEGIJE

Strategija razvoja je temeljni dokument Općine Nova Rača za provođenje općinske politike razvoja i korištenje strukturnih fondova EU kojima se financiraju programi za smanjenje razlika u razvoju među članicama. Kod razrade ovog Strateškog razvojnog programa korišten je pristup i metodologija strukturnih fondova, što će rezultirati pojavom potrebe za učenjem i prilagodbom novom pristupu interdisciplinarnih radnih metoda temeljenih na partnerstvu.

Izrada projekta trajala je od svibnja do prosinca 2016. godine

Načela provedbe

Glavna načela provedbe Strateškog razvojnog programa biti će sljedeća načela partnerstva:

- Konsenzus i međuovisnost,
- Jednakost,
- Raznolikost,
- Odgovornost: Općina Nova Rača ima krajnju odgovornost za pripremu i provedbu Strateškog razvojnog programa ,
- Obvezanost: Općina Nova Rača je na najvišoj razini u potpunosti obvezna na proces i načela Strateškog razvojnog programa. Strateški razvojni program predstavlja okvir za srednjoročni društveno ekonomski razvoj Općine Nova Rača.
- Obvezanost uključuje stavljanje na raspolaganje potrebnih resursa za izradu i provedbu Strateškog razvojnog programa ,
- Transparentnost i otvorenost: Izrada i provedba Strateškog razvojnog programa provode se na transparentan i otvoren način te uz odgovarajuće obavješćavanje javnosti.
- Partnerstvo i konzultacije sa zainteresiranim stranama: Sve relevantne zainteresirane strane, i na nacionalnoj i na lokalnoj razini, trebaju biti konzultirane u svakoj ključnoj fazi izrade i provedbe projekta. Svi partneri (Županija, lokalne zainteresirane strane, ključna ministarstva, EU) podupiru jedni druge u cilju visokokvalitetnog programa i provedbe kvalitetnih projekata. Sva pitanja, odnosno interesi, raspravljaju se na otvoren i transparentan način.

U provedbi Strateškog razvojnog programa sudjelovati će slijedeći činitelji:

Lokalna skupina JLS

Lokalnu skupinu, koja će voditi provedbu Strateškog razvojnog programa imenovati će načelnik. Lokalna skupina će biti odgovorna za izmjene sadržaja i provedbu Strateškog razvojnog programa te konzultiranje eksperata i zainteresiranih strana. Članovi Lokalne skupine će biti predstavnici općinskih ureda i vanjski članovi. Budući da je Strateški razvojni program neizbježno multidisciplinaran, Lokalna skupina raspravljati će i dogovarati se o interdisciplinarnim pitanjima koja prelaze granice sektora (npr. ekološki učinci razvoja).

Lokalne zainteresirane strane

Iskustvo EU pokazuje da su razvojni programi uspješniji kada ih podupire mišljenje velike većine relevantnih zainteresiranih strana koje unose nove ideje i perspektive te dovode do razvoja novih partnerskih struktura. Relevantne zainteresirane strane uključuju one "interesne zajednice" koje u tom području žive i/ili od njega zarađuju za život. Također obuhvaćaju one koji imaju znanje, iskustvo ili aspiracije temeljene na tom području.

Kod provedbe SRP-a konzultirati će se skupina gospodarskih i socijalnih zainteresiranih strana kako bi se osigurala transparentnost, široka diskusija i konsenzus o Strateškom razvojnog programu.

Općinsko Vijeće

Općinsko vijeće će usvojiti konačnu verziju Strateškog razvojnog programa i time ga pretvoriti u službeni pravni dokument te jedini i službeni okvir za društveno ekonomski razvoj Općine Nova Rača.

Provedba SRP-a (financiranje)

Načelnik će formalno odlučiti tko će integrirati Lokalnu skupinu - Jedinicu za provedbu Strateškog razvojnog programa.

Glavni zadaci Jedinice za provedbu Strateškog razvojnog programa će biti slijedeći:

- opća koordinacija provedbe Strateškog razvojnog programa i pojedinih projekata;
- nadziranje provedbe Strateškog razvojnog programa ;
- revizija i ažuriranje Strateškog razvojnog programa ;
- koordinacija i njega partnerstva za regionalni razvoj;
- privlačenje dodatnih financijskih sredstava za provedbu Strateškog razvojnog programa ;
- izrada pojedinačnih projekata.

Izrada projekata

Jedinica za koordinaciju Strateškog razvojnog programa utvrdit će prikladne projekte na temelju prioriteta i mjera Strateškog razvojnog programa .

Savjetodavna pomoć Forum Invest d.o.o. prilikom izrade projekata bit će raspoloživa cijelo vrijeme provedbe Strateškog razvojnog programa.

Odabir projekata

Kriteriji za odabir projekata trebali bi se temeljiti na prioritetima i mjerama Strateškog razvojnog programa (za sve projekte) i (za projekte koje sufinancira EU) biti u skladu s procedurama i programskim prioritetima EU. O kriterijima za odabir projekata bit će konzultirane sve gore spomenute skupine zainteresiranih strana.

Provedbeni plan Strateškog razvojnog programa

- Institucije i mehanizmi realizacije,
- Potrebne mjere institucionalnog jačanja,
- Odbor za praćenje,
- Postupci praćenja i evaluacije-ostvarivanje neposrednih ciljeva.

Analizirajući cjelokupnu situaciju u Općini Nova Rača, njezinim razvojnim ograničenjima, definiranja razvojnih ciljeva za buduće razdoblje, potrebnih promjena gospodarske i ukupne društvene strukture, predloženih modela i konkretnih razvojnih programa u ovom djelu navode se nosioci programa kao i potrebne mjere za realizaciju programa i njihovu evaluaciju.

Kako bi došlo do realizacije zadanih ciljeva potrebno je sinergijsko djelovanje županijskih službi, ministarstava Vlade RH kao i jedinice lokalne samouprave.

Od Vlade RH se očekuje:

- dosljedno provođenje procesa decentralizacije,
- uska suradnja s jedinicom lokalne samouprave,
- prezentiranje programa vlade na lokalnoj razini,
- provođenje edukacijskih programa za zaposlene u jedinicama lokalne samouprave

Jedinica lokalne samouprave treba:

- uključiti se u proces lobiranja za rješavanje svih problema koji koče brže oživljavanje
- neiskorištenih i neaktivnih gospodarskih kapaciteta,
- nastaviti provedbu postojećih programa za potporu malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva

- kreirati s financijskim sektorom potpore za manje zahtjevne projekte u području turizma, zdrave hrane, razvoj poslovnih i turističkih zona,
- pronalaženje poticaja za privlačenje visoko obrazovanih i stručnih kadrova, te svih onih kadrova koji su potrebni za kvalitetno provođenje projekta razvoja,
- podizanje razine informiranosti potencijalnih poduzetnika o aktualnim programima, podizanje razine osposobljenosti administracije u jedinici lokalne samouprave kako bi se na taj način učinkovito pružile usluge zainteresiranima (koordiniranje, povezivanje, umrežavanje i druge oblike pomoći).

Kako bi se oko projekta ujedinili glavni nositelji razvoja potrebno je razviti novi oblik organiziranja tzv. lokalno partnerstvo. Na taj se način omogućuje:

- svakome da izloži svoja stajališta,
- šire sagledavanje lokalnih potencijala,
- povezivanje među aktivnostima,
- ostajanje bliže lokalnim prilikama,
- upravljanje na prilagodljiv način.

Lokalna skupina osniva se s ciljem predstavljanja interesa nositelja razvoja i uključenih zajednica, postavljanja strategije i provođenje razvojnog programa. Članovi lokalne skupine trebaju biti ljudi koji su spremni animirati razvoj u svojoj zajednici, obavještavati, educirati i savjetovati, uspostavljati dijalog, identificirati sve one koji mogu biti uključeni u projekte, davati podršku voditeljima projekta

Zadaci lokalne skupine:

- obavještavanje i savjetovanje,
- animiranje i identificiranje voditelja projekta,
- organiziranje i provođenje neformalnog obrazovanja,
- izrada plana djelovanja i pronalaženje izvora financiranja,
- povezivanje sa stručnim tijelima,
- podrška i praćenje provedbe projekta,
- zajedničke aktivnosti.

Kako bi se vršila evaluacija razvojnog programa potrebno je definirati direktne i indirektne pokazatelje koje lokalna skupina može analizirati

Potrebno je pratiti gospodarski razvoj kraja kroz:

- povećanje prihoda u proračunu,
- povećanje broja poduzetnika – gospodarskih domaćinstava,
- povećanje broja posjetitelja-broja noćenja,
- smanjenje odljeva stanovništva,
- povećanje životnog standarda.

STRATEGIJA RAZVOJA U BUDUĆNOSTI

Strategija razvoja nije jedinstven, "dovršeni" plan. To je dinamični dokument koji će se vremenom razvijati i koji će zahtijevati prilagodbe odnosno izmjene u razvojnom statusu, kao i poboljšanja u razumijevanju problema i ključnih pitanja. Strateški razvojni program zapravo predstavlja opći okvir razvoja i procjenjivanje projekata i njihovih odgovarajućih prioriteta. Ovaj opći okvir morat će se harmonizirati s promjenama unutar Općine i njezinim razvojem. Stoga će se Strateški razvojni program vjerojatno mijenjati i vremenom postajati sve detaljnijim i usmjerenijim planom. Općina će morati upravljati tim promjenama i raspravljati o njima kako bi se osiguralo da Strateški razvojni program i dalje bude relevantan i u skladu sa znanjem i stručnim mišljenjima interesnih skupina koje se odnose na razvojne kočnice i prilike koje karakteriziraju Općinu. S obzirom na sve ovo, predlaže se sljedeći raspored pregleda i procjene:

Godišnju kontrolu napredovanja - valja obavljati prije utvrđivanja općinskog proračuna za narednu godinu. Tada će biti potrebno ispitivati svako područje ciljeva i prioriteta Strateškog razvojnog programa kako bi se vidjelo koji je napredak postignut i naglasiti koji su projekti bili uspješni, a koji nisu. Procjena će morati biti jasno izražena i transparentna. Procjena bi se trebala zaključiti s preporukama za izmjene i poboljšanja prije podnošenja Partnerstvu na komentare i ratifikaciju. Partnerstvo će na taj način moći tražiti eventualna pojašnjenja i na vrijeme sastaviti svoje preporuke za vijeće kako bi se mogli korigirati proračuni za narednu godinu tako da odražavaju promjene u prioritetnim procjenama odnosno raspoloživosti sredstava.

Trogodišnju procjenu – Strateški razvojni program će se trebati ocjenjivati svake tri godine, pri čemu će se procjena usredotočiti više na rezultate i potencijalne učinke u odnosu na korištena sredstva. To je formalan i eksterni proces koji će funkcionirati unutar Jedinice za provedbu projekata, čiji će savjetnici utvrđivati uspješnost, učinkovitost, relevantnost i implikacije programa. Izvještaj će se dostaviti Partnerstvu koje djelovati kao upravni odbor na razini općine radi procjene, a rezultati

procjene bit će dostupni javnosti. Predložene izmjene mogu se prihvatiti ili odbaciti, ali formalna odluka Vijeća mora postojati oko toga što se odbacuje, a što prihvaća, a na osnovi preporuka od strane Partnerstva.

Ovaj proces poslužit će sljedećim važnim ciljevima:

- 1. Ažuriranje Strategije** – ako dokument stalno bude ažuriran i razmatran te da rezultati budu dostupni u javnoj domeni, uz formalne evidencije o odlučivanju.
- 2. Povećanje skupa osnovnih podataka** – da sve veće količine informativnih, važnih i relevantnih podataka postanu dostupne kako bi se SRP poboljšavao, a odlučivanje o razvojnoj politici mijenjalo.

Rezultat će biti živ plan koji omogućuje promjene i njihovo djelovanje na ovaj dokument i razvojnu politiku. To će također osigurati da ovaj plan ostane relevantan za Općinu istodobno ostavljajući mogućnost jasnog određivanja područja u kojima je potrebna suradnja s drugim općinama, razinama uprave pa čak i susjednim zemljama kako bi se razvoj Općine Nova Rača kretao u smjeru koji je formuliran u viziji naše općine.

PRAĆENJE (MONITORING) I EVALUACIJA

Mehanizmi za praćenje i evaluaciju (ocjenu) su važni mehanizmi koji omogućuju nesmetanu, pravilnu i transparentnu provedbu programa. Također su važni kako bi proces izrade SRP-a postao "proces učenja" u kojem Općina i njezini dionici razvijaju kapacitete za učenje i prilagođivanje SRP-a promjenjivim okolnostima kad se za to ukaže potreba. Da bi se to moglo, potrebno je osigurati:

- **Dostupnost podataka o uspješnosti** – važno je da provedbeni program Strateškog razvojnog programa generira podatke koji pokazuju koji su projekti pridonosili razvoju Općine, u kojoj mjeri i u kojem vremenskom razdoblju.
- **Kreirane i dogovorene ciljeve i rezultate** – povezano s cjelokupnim Strateškim razvojnim programom i individualnim projektima važno je kreirati i dogovoriti ciljeve i rezultate među svim sudionicima (s procijenjenim datumima do kojih trebaju biti dostignuti).
- **"Evaluacijski" okvir** – unutar kojeg se prikupljenim podacima može upravljati i procjenjivati ih. Uobičajen, često korišten okvir je "logički okvir".

Podaci i ciljevi

Osnovna analiza dala je neke "početne podatke" po kojima se mjeri napredak Strateškog razvojnog programa (upravo to je i jedna od njenih funkcija) i po kojima se određuju ciljevi i rezultati. Ipak, proces izrade osnovne analize pokazao je da Općina nije u položaju da može u ovom trenutku pouzdano procjenjivati status i potrebe vlastitog razvoja. Dio osnovnih podataka nedostaje, neki statistički podaci nisu pouzdani, a sposobnost analiziranja dostupnih i pouzdanih podataka je

ograničena. To znači da Općina možda neće biti u stanju utvrditi što su u ovome trenutku dobri, a što loši projekti. Međutim, napredak se može postići jedino ako se uspjeh ili neuspjeh Strateškog razvojnog programa može učinkovito mjeriti i procjenjivati.

